

Basisonderwijs 2011-2012

Gids voor ouders en verzorgers

Uw kind gaat naar school...

Alles over een school kiezen, naar
school gaan en op school leren

Beantwoordt deze gids niet al uw vragen over school en onderwijs? Dan kunt u op werkdagen van 10 tot 15 uur gratis bellen naar de landelijke informatie- en adviesdienst 5010. Het telefoonnummer is: 0800 - 5010 (voor mobiele telefoons geldt een ander nummer: 0900 - 5010123, dit kost 45 cent per gesprek). Via de website van dit informatiecentrum kunt u ook vragen stellen per e-mail: www.5010.nl.

Deze digitale gids voor ouders en verzorgers *Basisonderwijs 2011-2012* is in 2 versies beschikbaar op de website van de Rijksoverheid: één met illustraties en een printversie met alleen tekst (www.rijksoverheid.nl/basisonderwijs). Van de gids zijn geen gedrukte exemplaren beschikbaar.

De informatiegids voor ouders en verzorger is gemaakt door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (augustus 2011). Aan de inhoud van deze gids kunt u geen rechten ontleen.

Voorwoord

Voor het eerst naar de basisschool

In ons land gaan kinderen naar de basisschool als ze vier jaar worden. Veel kinderen kijken vol spanning uit naar het moment waarop ze naar school mogen. Ze willen graag allerlei nieuwe dingen leren en vinden het leuk om samen met andere kinderen in de groep te zitten. Zelf wilt u dat de talenten van uw kind op school goed uit de verf komen. Daarom verwacht u veel van de basisschool waar uw kind naar toe gaat. Zodat uw kind aan het eind van groep 8 zonder moeite de overstap naar een school voor voortgezet onderwijs kan maken.

Als ouder bent u er verantwoordelijk voor dat uw kind de best mogelijke opleiding krijgt. Het is dus belangrijk dat u een school kiest die past bij uw kind én bij u. Waar u zich allebei thuis voelt. En waar uw kind zich goed kan ontwikkelen en uitstekend leert lezen, schrijven en rekenen. Via de website van de school, de schoolgids en de ervaringen van andere ouders komt u meer te weten over de aanpak en de prestaties van basisscholen bij u in de buurt. Het is verstandig om tijdig na te denken over het kiezen van een school, ook al omdat er basisscholen zijn die een wachtlijst hebben.

De directeur van een basisschool is graag bereid om met u te praten over de schoolkeuze voor uw zoon of dochter. Als uw kind daarna echt op school zit, blijft het contact met de school en de leerkrachten waardevol, voor uzelf en ook voor de basisschool. Het is nuttig om de vorderingen van uw kind te volgen en te kijken wat goed gaat en waar het (nog) beter kan. Zo kunt u er samen met de school voor zorgen dat uw kind een leuke en succesvolle schooltijd krijgt.

Voor ouders is het van belang om te weten wat zij van de school kunnen verwachten en wat de school van ouders verwacht. Want ook als ouder moet u investeren in de schoolprestaties van uw kind. Deze digitale gids voor ouders en verzorgers kan u daarbij helpen. U kunt deze gids gebruiken als u een basisschool gaat kiezen, maar ook daarna als u het gesprek voert met de school. U vindt onder meer informatie over de vakken die uw kind krijgt, de werkwijze van scholen en de wetten en regels voor het basisonderwijs.

Van harte wens ik u en uw kind een goede en plezierige schooltijd toe!

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart

Inhoud

Inleiding	4	Wanneer krijgt uw kind een eindtoets?	17
		Wat gebeurt er verder in groep 8?	17
1. Welke school kiest u voor uw kind?	5	6. Wat als het op school niet zo goed gaat met uw kind?	18
Wanneer moet u een school kiezen?	5	Wat kunt u zelf doen?	18
De leerplicht	5	Wat doet de school?	18
Vrijheid van onderwijs	6	Hulp voor peuters en kleuters	19
Welk schooltype kiest u?	6	Hulp op de eigen school	19
Wat zijn openbare scholen?	6	Zorg- en Adviesteams (ZAT's)	19
Wat zijn bijzondere scholen?	6	De schoolbegeleidingsdienst	19
Wat zijn scholen met een pedagogische opvatting?	6	Met hulp toch op de eigen school blijven	19
Wat zijn scholen voor speciaal onderwijs?	6	Naar een speciale school	19
Welke school kiest u?	6	Samenwerking van gewone scholen en speciale scholen	20
Moet u betalen voor een school?	7	(Voortgezet) speciaal onderwijs	20
Kosten voor schoolvervoer	7	Hulp bij het zoeken naar een passende school	20
Kan een school uw kind weigeren?	7	Hoe vraagt u een indicatie aan voor leerlinggebonden financiering?	20
		Wilt u meer weten over leerlinggebonden financiering?	20
2. Welke vakken krijgt uw kind?	8	Wet gelijke behandeling	20
Welke vakken zijn verplicht?	8		
Welke vakken zijn niet wettelijk verplicht?	8	7. Hoe werkt een basisschool?	21
Wat leert uw kind op school?	9	Wie betaalt de school?	21
Kennisnet	9	Het persoonsgebonden nummer (PGN) of onderwijsnummer	21
De brede school	9	Wie werken er op een school?	22
		Kunnen ouders helpen op school?	22
3. Hoe ziet een schooldag eruit?	10	Wat staat er in de schoolgids?	22
Hoe is de onderwijstijd ingedeeld?	10	Het schoolplan	22
Kan uw kind tussen de middag overblijven?	11	Wat zijn de kerndoelen van het basisonderwijs?	22
Aansprakelijkheid	11	De groepsindeling	22
Kinderopvang	11	Wie houdt toezicht op de scholen?	23
Toezicht op uw kind	11	De onderwijsinspectie	23
Krijgt uw kind huiswerk?	11	Hoe zorgt de school voor veiligheid?	23
Huiswerktips voor ouders	11	Wat kunt u zelf doen voor de veiligheid op school?	23
Thuis helpen	12	Wat doet de gemeente voor veiligheid op school?	23
Wat als uw kind ziek is?	12	Landelijk informatiecentrum voor ouders: 5010	23
Wat als uw kind spijbelt?	12	Waar kunt u een klacht melden?	23
De leerplichtambtenaar	12	Wat doet de vertrouwenspersoon?	24
		Waarvoor is de klachtencommissie?	24
4. Hoe ziet een schooljaar eruit?	13	Met uw klacht naar de klachtencommissie	24
Wanneer zijn de schoolvakanties?	13	Wanneer wordt een kind van school gestuurd?	24
Schema schoolvakanties	14	Waarom is het belangrijk dat u meedenkt en meebeslist over de school?	24
Wanneer kan uw kind extra vrij krijgen?	14	Hoe kunt u de school meebesturen?	25
		Wat doet de medezeggenschapsraad?	25
5. Hoe weet u of uw kind goed leert?	15	De medezeggenschapsraad	25
Wanneer krijgt u informatie over uw kind?	15	Wat doet de ouderraad?	25
Hoe wordt gemeten hoe uw kind leert?	15		
Hoe wordt uw kind getoetst?	16	Bijlagen	
Wanneer krijgt uw kind een rapport?	16	Belangrijke adressen en telefoonnummers	26
Leerlingvolgsystemen en het bewaren van leerlinggegevens	16	Lijst met vragen	29
Hoe bespreekt u de vorderingen van uw kind?	16	Trefwoorden	30
Wanneer blijft een kind zitten?	16		
Het recht op informatie	17		

INLEIDING

Is uw kind (bijna) 3 jaar of ouder? Dan is deze gids voor u.

Het kiezen van een goede basisschool voor uw kind is belangrijk. In deze digitale gids voor het basisonderwijs vindt u informatie over het kiezen van een school die bij u en uw kind past. Ook over de inhoud van het onderwijs, de gang van zaken op scholen en de wetten en regels voor het onderwijs staat veel in deze informatiegids van de Rijksoverheid.

U kunt de gids op allerlei manieren gebruiken. U kunt de gids helemaal lezen, maar dat hoeft niet. U kunt ook in de inhoudsopgave zoeken naar informatie die voor u belangrijk is. Achter in de gids staat een trefwoordenlijst. Aan de hand daarvan kunt u in de gids meer vinden over deze onderwerpen. Als u de gids wilt printen, dan kunt u ook de printversie – zonder plaatjes – op www.rijksoverheid.nl (dossier Basisonderwijs) gebruiken. Met ingang van dit schooljaar is deze gids niet meer in gedrukte vorm beschikbaar.

Wij hopen dat u in deze gids de antwoorden vindt op al uw vragen over het basisonderwijs. En dat u hier thuis of op school over praat. Mocht u de mailing over deze gids ten onrechte hebben ontvangen (bijvoorbeeld omdat u geen kind in de genoemde leeftijd heeft), dan bieden wij u daarvoor onze excuses aan.

Deze gids voor het basisonderwijs bevat informatie over wetten en regels. Aan deze onderwijsgids kunt u echter geen rechten ontlenen.

WELKE SCHOOL KIEST U VOOR UW KIND?

Uw kind is drie jaar oud. Als uw kind vier jaar is, mag het naar school. Maar... naar welke school gaat uw kind? En wanneer? Maar ook: hoe kiest u een goede school die bij uw kind past en waar uw kind goed kan leren? In dit hoofdstuk beantwoorden we deze en andere vragen over het kiezen van een school voor uw kind.

Wanneer moet u een school kiezen?

Uw kind mag naar school als het vier jaar is. In ons land moeten alle kinderen naar school als ze vijf jaar oud zijn. Ze zijn dan leerplichtig. Deze leerplicht is wettelijk vastgelegd. Het is belangrijk dat u uw kind op tijd inschrijft bij een school. Want er zijn veel scholen die een wachtlijst hebben. Sommige gemeenten sturen u een brief om u eraan te herinneren dat u een school moet kiezen. Maar het is uw eigen verantwoordelijkheid om dit te doen.

Het is daarom goed om nu al na te denken over een goede school voor uw kind. Gaat uw kind op dit moment naar een peuterspeelzaal of een kinderdagverblijf? Dan kan het zo zijn dat de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf al samenwerkt met een bepaalde basisschool. Ook organiseren sommige scholen speciale activiteiten om een kind meteen al vertrouwd te maken met de gang van zaken op de basisschool. Misschien werkt de peuterspeelzaal of het dagverblijf waar uw kind op zit, samen met zo'n basisschool. U kunt dit vragen aan de speelzaal, de school of de opvangorganisatie.

Als uw kind drie jaar en tien maanden is, mag uw kind alvast een paar (halve) dagen naar school om te wennen. Dit heet de kennismakingsperiode. Deze kennismakingsperiode duurt maximaal vijf dagen. Niet alle basisscholen hebben zo'n kennismakingsperiode.

De leerplicht

Als uw kind vijf jaar is, moet uw kind naar school. Uw kind is dan leerplichtig. In de maand nadat uw kind vijf jaar wordt, gaat uw kind vanaf de eerste schooldag naar school. Voor veel kinderen van vier of vijf jaar is de schooldag vermoeiend. Daarom hoeven ze nog niet de hele week naar school. Tot zes jaar mag uw kind vijf uur per week thuisblijven.

En – als het echt nodig is – mag het maximaal tien uur thuisblijven. Wilt u uw kind thuishouden? Dan spreekt u dit eerst af met de directeur van de school. De school kan de lessen dan aanpassen.

Vrijheid van onderwijs

In ons land is het geven van onderwijs vrij. De overheid stelt wel voorwaarden aan de kwaliteit van het onderwijs. Want elk kind heeft recht op goed onderwijs. Daarom zijn er wetten en regels waar scholen zich aan moeten houden. Binnen deze wetten en regels mogen scholen wel zelf bepalen op welke manier ze lesgeven. In wetten en regels is vastgelegd wat kinderen op een basisschool in ieder geval moeten weten. Daarnaast mogen scholen binnen voorwaarden zelf kiezen, welke onderwerpen zij voor hun leerlingen belangrijk vinden. Wilt u weten welke uitgangspunten en werkwijze een school heeft? U kunt dat lezen in de schoolgids van de school.

Welk schooltype kiest u?

U bepaalt zelf naar welke school uw kind gaat. In Nederland zijn ruim 7000 basisscholen. Er zijn verschillende soorten scholen: openbare en bijzondere scholen. Deze scholen kunnen lesgeven volgens een bepaalde pedagogische opvatting. Er zijn ook scholen voor speciaal basisonderwijs en scholen voor speciaal (voortgezet) onderwijs voor kinderen die speciale ondersteuning nodig hebben.

Wat zijn openbare scholen?

Ongeveer eenderde van alle kinderen in Nederland gaat naar een openbare school. Een openbare school staat open voor kinderen van iedere godsdienst of levensbeschouwing. Meestal worden openbare scholen bestuurd door een stichting, soms bestuurt een bestuurscommissie van de gemeente een openbare school.

Wat zijn bijzondere scholen?

In ons land gaan de meeste kinderen naar een bijzondere school: ongeveer tweederde. Op een bijzondere school krijgt uw kind les vanuit een godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging. Er zijn veel verschillende bijzondere scholen. Zo zijn er bijvoorbeeld rooms-katholieke, protestants-christelijke, joodse, islamitische, hindoeïstische en vrijescholen. Maar er zijn ook bijzondere scholen waar het onderwijs niet is gebaseerd op een godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging, maar op een bepaalde pedagogische opvatting. Dat zijn de algemeen bijzondere scholen. Een bijzondere school wordt bestuurd door een vereniging of een stichting. Ouders kunnen lid zijn van zo'n vereniging.

Wat zijn scholen met een pedagogische opvatting?

Op scholen met een pedagogische opvatting is het onderwijs in overeenstemming met bepaalde pedagogische uitgangspunten. Er zijn bijvoorbeeld Montessorischolen, Daltonscholen, Freinet-scholen en Jenaplanscholen. Deze scholen kunnen openbare scholen zijn, maar ook bijzondere scholen. Wilt u meer weten over verschillende typen scholen? Kijk dan achter in deze gids. Daar staat een lijst met adressen en telefoonnummers van allerlei organisaties.

Wat zijn scholen voor speciaal onderwijs?

Sommige kinderen hebben extra zorg nodig. Ze kunnen moeilijk leren, hebben een handicap of gedragsproblemen. Deze kinderen kunnen soms niet naar een 'gewone' basisschool. Voor hen zijn er scholen voor speciaal onderwijs. Op deze scholen krijgen ze extra aandacht of zorg. In Nederland zijn er ongeveer 320 scholen voor speciaal onderwijs. Dit kunnen openbare of bijzondere scholen zijn. In hoofdstuk 6 kunt u meer lezen over speciaal onderwijs. Tegenwoordig werken de gewone basisscholen en de scholen voor speciaal basisonderwijs samen. Op deze manier kunnen zoveel mogelijk kinderen naar een gewone basisschool.

Welke school kiest u?

Hoe kiest u een school? U bepaalt zelf bij welke school u uw kind inschrijft. Dat is ook logisch, want ouders vinden verschillende dingen belangrijk als ze een school kiezen. Natuurlijk wilt u dat uw kind goed onderwijs krijgt. Op de site van de Onderwijsinspectie leest u hoe de inspectie de kwaliteit van de scholen in uw omgeving beoordeelt: www.onderwijsinspectie.nl. U vindt daar ook een lijst van scholen die door de inspectie als zeer zwak worden beoordeeld. Deze scholen staan onder verscherpt toezicht en moeten hun onderwijsresultaten zo snel mogelijk weer op niveau brengen om aan de wettelijke kwaliteitseisen te kunnen voldoen.

Soms kiezen ouders een school, omdat hun andere kinderen al naar die school gaan. Of omdat een school dichtbij is. Veel ouders vinden het belangrijk dat hun kind naar een gemengde school gaat met kinderen van verschillende afkomst. Er zijn ook ouders die kiezen voor een school die aansluit bij hun eigen geloof, of bij hun ideeën over opvoeden. Maar het kan ook zijn dat het kinderdagverblijf of de peuterspeelzaal afspraken met een school heeft en dat de ouders ervoor kiezen om hun kind naar de school te laten gaan waarmee het kinderdagverblijf deze afspraken heeft gemaakt. De ouders weten dan bij het kiezen van een kinderdagverblijf al naar welke basisschool hun kind zal gaan.

Vindt u het moeilijk om een school te kiezen? Het kan uw keuze makkelijker maken als u scholen met elkaar vergelijkt. Dat kan op verschillende manieren:

- u gaat bij de scholen kijken
- u gaat naar een informatieavond
- u kijkt mee in de les (dit is bij sommige scholen mogelijk)
- u informeert bij ouders in de buurt, of zij het een goede school vinden
- u kijkt op de site van de onderwijsinspectie: www.onderwijsinspectie.nl

Ook heeft elke school een schoolgids. Daarin staat veel informatie over de school. Niet alleen over het soort school, maar bijvoorbeeld ook over de doelstellingen, de resultaten en het kwaliteitsbeleid van de school.

Achter in deze gids Basisonderwijs 2011-2012 staat een vragenlijst. Deze vragen helpen u bij het kiezen. De vragen kunnen u ook helpen om scholen te vergelijken. De antwoorden op deze vragen staan vaak ook in folders, in de schoolgids of op de website van de school. U kunt de vragen ook stellen op een informatieavond, of in een gesprek met de school.

Moet u betalen voor een school?

De kosten van het onderwijs worden door de overheid betaald. U bent dus niet verplicht om voor het onderwijs van uw kind te betalen. Toch mag een school u geld vragen. Dit heet de ouderbijdrage. Van de ouderbijdrage betaalt de school extra activiteiten. Denkt u daarbij aan feesten, schoolreisjes of excursies. De ouderbijdrage is altijd vrijwillig. De hoogte van de ouderbijdrage verschilt per school. Het bedrag is meestal niet heel hoog. Sommige scholen vragen één bedrag per jaar. Andere scholen vragen per activiteit geld aan de ouders. De school moet altijd vertellen waarvoor het geld van de ouderbijdrage wordt gebruikt.

Als u de ouderbijdrage niet wilt of kunt betalen, mag een school uw kind niet weigeren. Wel kan het dan gebeuren dat uw kind niet mee mag doen met bepaalde activiteiten. Bijvoorbeeld met een feestje of een schoolreisje. De school moet tijdens de activiteit dan wel zorgen voor opvang van uw kind.

Als u uw kind inschrijft, spreekt u met de school af, of en hoeveel u gaat betalen. Vaak wordt rekening gehouden met de hoogte van uw inkomen. Heeft u met de school een afspraak gemaakt over uw ouderbijdrage? Dan moet u dit bedrag ook echt betalen. Informatie over de ouderbijdrage staat in de schoolgids.

Kosten voor schoolvervoer

Als uw kind naar een school gaat die meer dan zes kilometer van uw huis is, of als uw kind een handicap heeft, dan is vervoer naar school nodig. Dit kost extra geld. U kunt dit geld helemaal of

voor een deel terugkrijgen van uw gemeente. Dit kan alleen als er geen andere school in de buurt is. Of als de scholen die wel dichtbij liggen, niet passen bij uw godsdienst of levensbeschouwing. Uw kind moet dan iedere dag naar en van school reizen. Wilt u meer informatie over schoolvervoer? Vraag ernaar bij uw gemeente. Iedere gemeente heeft een eigen regeling voor de vervoerskosten.

Kan een school uw kind weigeren?

Het schoolbestuur beslist of een leerling op de school wordt toegelaten. Soms is een school gewoon vol. Dat is een reden om een leerling niet toe te laten. Gaat het om een openbare school? Dan moet de gemeente ervoor zorgen dat de leerling naar een andere openbare school kan.

Soms laat een schoolbestuur op een school alleen leerlingen uit één of twee wijken toe. De leerlingen uit een wijk worden dan naar één school verwezen. Het bestuur doet dit om een goede verdeling van leerlingen te krijgen, zodat alle scholen voldoende leerlingen hebben. Het bestuur van een bijzondere school mag leerlingen weigeren, als ouders het niet eens zijn met de godsdienstige of levensbeschouwelijke richting van de school. Maar de school moet een leerling altijd toelaten, als er geen openbare school in de buurt is.

Laat het bestuur van een school uw kind niet toe? Dan moet de school u in een brief uitleggen waarom uw kind niet wordt toegelaten. Als u het niet eens bent met de brief, kunt u binnen zes weken een brief terugschrijven. In dit 'bezwaarschrift' legt u uit waarom u het niet met de beslissing eens bent. Het bestuur moet daarna binnen vier weken beslissen, of het uw kind toch nog toelaat of opnieuw weigert. Als uw kind opnieuw wordt geweigerd, kunt u naar de rechter gaan.

Sommige scholen hebben een wachtlijst. Als uw kind op de wachtlijst wordt gezet, weigert de school uw kind niet, maar laat de school uw kind pas later toe. Daarom is het extra belangrijk om uw kind op tijd in te schrijven.

WELKE VAKKEN KRIJGT UW KIND?

In dit hoofdstuk krijgt u antwoord op vragen over de vakken die uw kind krijgt. Zo leest u bijvoorbeeld welke vakken verplicht zijn en welke vakken niet.

Welke vakken zijn verplicht?

Op school krijgt uw kind verschillende vakken. De wettelijk verplichte vakken zijn voor alle kinderen op alle scholen hetzelfde. Binnen die vakken hebben de scholen ruimte om zelf accenten te leggen. In de kerndoelen voor het primair onderwijs staan de vakken beschreven. Dit zijn:

- Nederlandse taal
- Engels
- rekenen en wiskunde
- oriëntatie op jezelf en de wereld: bijvoorbeeld aardrijkskunde, geschiedenis, lessen over de natuur (biologie), maar ook burgerschapsvorming, lessen over sociale redzaamheid (waaronder gedrag in het verkeer), lessen over gezond gedrag, maatschappelijke verhoudingen (staatsinrichting) en geestelijke stromingen
- kunstzinnige oriëntatie: bijvoorbeeld muziek, tekenen, of handvaardigheid
- bewegingsonderwijs

Op veel scholen in Friesland krijgen de leerlingen ook les in de Friese taal. Er zijn echter ook scholen in Friesland die dit niet doen (zij hebben daarvoor een ontheffing gekregen).

Welke vakken zijn niet wettelijk verplicht?

Uw kind kan op school ook les krijgen over andere onderwerpen. Dit is voor elke school verschillend en ouders mogen daarover meepraten via de medezeggenschapsraad (MR) van de school. Hierover kunt u meer lezen in hoofdstuk 7.

Godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs is niet verplicht. Op een bijzondere school worden meestal wel godsdienstlessen of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs gegeven. Het bestuur van een bijzondere school kan uw kind verplichten deze lessen te volgen.

Op openbare scholen wordt in de regel geen godsdienst- onderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs gegeven. U kunt het bestuur van de openbare school wel vragen om uw kind de mogelijkheid te geven dit soort lessen te volgen. De lessen worden dan echter niet gegeven door leraren van de school. Uw kind krijgt deze lessen van een leraar van buiten de school. Deze leraar wordt door een kerkelijke of religieuze instelling of door het Humanistisch Verbond aangewezen. Een ander voorbeeld van niet-verplichte vakken die scholen mogen aanbieden is Frans of Duits.

Wat leert uw kind op school?

De vakken waarin uw kind les krijgt, hebben veel met elkaar te maken. Er bestaat samenhang tussen deze vakken. De school probeert de leerlingen te laten zien hoe de vakken met elkaar samenhangen. Daarom worden onderwerpen vaak gekoppeld aan actuele gebeurtenissen. Bijvoorbeeld in de lessen wereld-oriëntatie.

Op school gaat het niet alleen om het leren van feiten. De school helpt uw kind ook bij het ontwikkelen van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden. Leerlingen leren bijvoorbeeld:

- een goede werkhouding
- voor hun eigen mening op te komen
- feiten en meningen van elkaar te onderscheiden
- met respect te luisteren
- met respect kritiek te geven
- zelfvertrouwen te ontwikkelen
- respectvol en verantwoordelijk met elkaar om te gaan
- zorg en waardering te hebben voor de leefomgeving

Uw kind leert op school ook zelfstandig te werken, informatie te verzamelen en verwerken, zelf problemen op te lossen en samen te werken. Ook leert uw kind eerbied te hebben voor anderen en voor de algemene normen en waarden. En kinderen krijgen les over geestelijke stromingen in Nederland. Ook hiervoor leert uw kind respect te krijgen.

De wet schrijft niet voor hoe een school onderwijs moet geven. Scholen mogen dit zelf bepalen. U kunt hierover meer lezen in hoofdstuk 7 van deze gids.

Scholen gebruiken steeds vaker computers in de les. Leerlingen maken tijdens een les bijvoorbeeld oefeningen op de computer. Maar ook leren ze hoe ze computers kunnen gebruiken: ze maken werkstukken, leren hoe e-mail werkt, of hoe ze informatie kunnen opzoeken via internet. Scholen bepalen zelf hoe ze de computer in het onderwijs gebruiken. Ze gebruiken computers bijvoorbeeld om de lessen beter te laten aansluiten op het niveau en het leertempo van de leerling. Kinderen die dat nodig hebben, kunnen zo extra oefenen.

De vorderingen en resultaten van de leerlingen worden vaak ook via de computer bijgehouden.

Kennisnet

Veel scholen gebruiken de informatie en diensten op Kennisnet. Ook leerlingen en ouders kunnen veel informatie vinden op Kennisnet, hét kenniscentrum voor ict in het onderwijs. Wilt u meer weten over het gebruik van internet en computers in het onderwijs? Kijk dan op de websites: www.kennisnet.nl en ouderspo.kennisnet.nl. Op de tweede website staat ook informatie over schoolkeuze, veilig internetten en het contact met de school van uw kind.

De brede school

In veel gemeenten werken basisscholen structureel samen met andere voorzieningen, zoals bijvoorbeeld een sportvereniging, een cultuurinstelling en de kinderopvang. Hiervoor zijn veel verschillende namen, zoals Vensterscholen, Spilcentra en Open Wijk scholen. Vaak worden deze scholen 'brede scholen' genoemd.

Een brede school is een netwerk in en om één of meer scholen. Binnen dat netwerk werken leerkrachten en professionals uit andere sectoren (zoals sport, opvang, cultuur en welzijn) structureel samen. Zo kunnen kinderen zich op allerlei manieren ontwikkelen. Het aanbod van de brede school wordt aangepast aan de behoefte van de leerlingen, hun ouders en aan de buurt waarin de school staat. Zo komt het dat iedere brede school weer anders is.

Een brede school kan gehuisvest zijn in één gebouw (een zogenaamde 'multifunctionele accommodatie') of gebruik maken van meer gebouwen in de wijk of de buurt. Het gebouw bepaalt niet of er sprake is van een brede school, dat wordt bepaald door de samenwerking die de school heeft met anderen. Er komen steeds meer brede scholen bij. In 2009 waren er ongeveer 1200 brede scholen, waarbij zo'n 1700 basisscholen betrokken waren. Informatie over brede scholen vindt u via het Landelijk Steunpunt Brede Scholen (website: www.bredeschool.nl).

HOE ZIET EEN SCHOOLDAG ERUIT?

Op elke school ziet de schooldag er anders uit. Wel zijn er wettelijke regels waaraan alle scholen zich moeten houden. Zo staat in de wet hoeveel uren onderwijs uw kind minimaal moet krijgen. In de acht jaar dat uw kind op de basisschool zit, moet hij of zij minimaal 7520 uur onderwijs krijgen. Scholen kunnen de indeling van de onderwijstijd alleen veranderen als zij de ouders daarbij betrekken (zie ook hoofdstuk 7). Over de verdeling van de uren over de schooljaren, de schooltijden, aansluiting met de buitenschoolse opvang en andere regels en afspraken leest u meer in dit hoofdstuk.

Hoe is de onderwijstijd ingedeeld?

Basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs mogen zelf de schooltijden indelen. Vroeger mocht een schooldag niet langer dan 5,5 uur duren. Dat mag nu wel. Er moet dan wel voldoende pauzetijd zijn. Alle leerlingen krijgen over acht achtereenvolgende leerjaren ten minste 7520 uur onderwijs.

In het verleden hadden leerlingen in de onderbouw (groep 1 tot en met 4) minder uren les dan leerlingen in de bovenbouw (groep 5 tot en met 8). Ook dit voorschrift is vervallen. Scholen mogen ervoor kiezen om de leerlingen in alle schooljaren evenveel uren onderwijs te geven. Als scholen hiervoor kiezen, krijgen alle leerlingen minimaal 940 uur onderwijs per jaar.

Een school kan er ook voor kiezen om leerlingen in de onderbouw minder uren les te geven dan leerlingen in de bovenbouw. In dat geval gaat uw kind de eerste vier jaren dus minder lang naar school dan de laatste vier jaren. Als de school hiervoor kiest, krijgen de leerlingen in de eerste vier leerjaren per schooljaar gemiddeld 880 uur les. In de laatste vier leerjaren is dit gemiddeld 1000 uur. Veel basisscholen in ons land beginnen 's morgens om half negen of kwart voor negen. Scholen mogen zelf bepalen hoe laat de school begint en uitgaat. Ze houden vaak rekening met de openingstijden van bijvoorbeeld kinderdagverblijven of buitenschoolse opvang. Voor leerlingen in de groepen 3 tot en met 8 geldt een vijfdaagse schoolweek. Maximaal zeven keer per jaar mag voor deze groepen een vierdaagse in plaats van een vijfdaagse schoolweek worden ingeroosterd. Weken die al vier lesdagen hebben omdat er een algemene feestdag in die week valt, tellen hierbij niet mee. Scholen moeten in hun schoolgids aangeven in welke weken slechts vier dagen wordt lesgegeven, zodat ouders al voor het

begin van het schooljaar weten waar ze aan toe zijn. De school is verplicht om de ouders naar hun mening te vragen, voordat de schooltijden voor het volgende schooljaar worden vastgesteld. De oudergeleding in de medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht bij het vaststellen van de schooltijden.

Kan uw kind tussen de middag overblijven?

Alle scholen moeten ervoor zorgen dat kinderen tussen de middag op school kunnen overblijven en daar hun middagboterham kunnen eten. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het (laten) organiseren van het overblijven, als ouders willen dat hun kinderen tussen de middag op school blijven. Het schoolbestuur zorgt dat hiervoor een ruimte is. De ouders betalen voor de kosten van het overblijven en van het eten. Dit wordt ook wel 'tussenschoolse opvang' genoemd.

Tijdens het overblijven moet er verantwoord toezicht zijn. Ten minste de helft van de personen die toezicht houden tijdens het overblijven, moeten hiervoor een cursus hebben gevolgd. Het schoolbestuur bespreekt met de ouders (in de ouderraad of de oudercommissie), hoe de tussenschoolse opvang wordt geregeld. De ouders in de medezeggenschapsraad van de school moeten het eens zijn met de afspraken over het overblijven (zie ook hoofdstuk 7).

Op sommige scholen blijven alle kinderen tussen de middag op school. Het overblijven is dan onderdeel van de schooldag (de school heeft dan een continurooster: er is wel een middagpauze, maar deze valt binnen de schooltijden en dus binnen de verantwoordelijkheid van de school). Ook zijn er scholen die op alle dagen van de week hetzelfde aantal uren lesgeven. Er is dan dus geen vrije woensdagmiddag. Dit wordt het '5 gelijke dagenmodel' genoemd.

Aansprakelijkheid

Stel: uw kind maakt tijdens schooltijd iets kapot, of uw kind krijgt een ongeluk. Is de school dan altijd aansprakelijk? Die vraag is niet zomaar te beantwoorden. In ieder geval is het goed om te weten dat de school niet altijd aansprakelijk is. Soms bent u als ouder zelf aansprakelijk. U kunt hiervoor een WA-verzekering afsluiten. Vaak kunt u zich ook via de school verzekeren met een schoolongevallenverzekering.

Kinderopvang

Er zijn kinderen die voor of na schooltijd naar de buitenschoolse opvang gaan. Deze opvang is voor kinderen van ouders die werken. Een goede aansluiting van onderwijs en opvang maakt het voor u gemakkelijker om werk en zorg voor het gezin te combineren. U kunt met de school overleggen over de mogelijkheden

voor buitenschoolse opvang. In de Wet op het primair onderwijs is vastgelegd dat het schoolbestuur de aansluiting met de buitenschoolse opvang moet organiseren. U kunt de school hier om vragen. De school verzorgt de opvang niet zelf, de opvang wordt verzorgd door een kinderopvangorganisatie.

Toezicht op uw kind

Als uw kind op school zit, houdt de school toezicht op uw kind. Dat begint als de school opengaat. Dat kan zijn als de lessen beginnen, maar ook als leerlingen al voor het begin van de lessen het schoolgebouw binnen mogen. Het toezicht van de school stopt weer als de school dichtgaat. Dat is aan het einde van de lessen of als de deuren sluiten.

Scholen bieden uw kind vaak meer dan alleen lessen in het schoolgebouw. Op de ene school leren ze zwemmen, op de andere hebben ze schoolvoetbal. Of scholen gaan met leerlingen op excursie of werken bijvoorbeeld in schooltuintjes.

Bij alles wat de school organiseert, houdt de school toezicht. Ook bij het schoolzwemmen is dit nodig. Het is dus belangrijk dat de school goede afspraken met het zwembad maakt. Afspraken over het overdragen van de leerlingen aan het personeel van het zwembad, afspraken over het toezicht tijdens het omkleden en afspraken over het zwemmen zelf. Iedereen die op de leerlingen let, moet de afspraken goed kennen. De afspraken moeten regelmatig met alle begeleiders worden besproken. U kunt de school altijd vragen naar de afspraken die zijn gemaakt met het zwembad.

Krijgt uw kind huiswerk?

Lang niet alle basisscholen geven huiswerk. En zeker niet aan heel jonge kinderen. Maar leerlingen uit de hogere groepen krijgen op veel scholen vaak wel taken of opdrachten mee naar huis. Scholen bepalen zelf vanaf welk jaar kinderen huiswerk krijgen. Het is goed als u als ouder uw kind de eerste tijd helpt bij het maken van huiswerk, zodat u weet wat uw kind leert op school en ook ziet waar uw kind moeite mee heeft.

Huiswerktips voor ouders:

- Zorg ervoor dat uw kind een goede schoolagenda heeft. Sommige scholen vragen hierom. Help uw kind bij het invullen van de agenda.
- Vraag de leraar van uw kind (bijvoorbeeld op een ouderavond) hoeveel huiswerk uw kind krijgt en voor welke vakken. Veel scholen laten kinderen wennen aan huiswerk.
- Vraag aan uw kind of het huiswerk heeft en praat met uw kind over het huiswerk. Bespreek ook wanneer uw kind het huiswerk gaat maken. Spreek een vast tijdstip op de dag af voor het huiswerk.

- Het is belangrijk dat uw kind de Nederlandse taal goed leert. Het voorlezen en lezen van Nederlandstalige kinderboeken helpt daarbij. Zulke boeken kunt u bijvoorbeeld lenen bij de openbare bibliotheek.

Thuis helpen

Een goede samenwerking tussen u en de school is erg belangrijk, want als uw kind zich thuis goed voelt, leert uw kind op school beter. Als uw kind zich op school prettig voelt, voelt hij of zij zich thuis ook fijner. De school moet zorgen voor goed onderwijs; daar heeft uw kind recht op. U kunt daar zelf ook een bijdrage aan leveren.

Het is bijvoorbeeld belangrijk dat uw kind goed gezond is. Maar ook dat u thuis aandacht besteedt aan uw kind. U kunt uw kind helpen door te luisteren naar de verhalen over school en vragen te stellen. Zorg er ook voor dat uw kind na een schooldag goed kanitrusten. Als uw kind te laat naar bed gaat, kan het op school minder goed leren.

Wat als uw kind ziek is?

Als uw kind ziek is, kan het niet naar school. U kunt dit het beste direct aan de school melden. Want de school moet weten waarom uw kind er niet is. Kunt u de school niet direct bellen? Zorg dan dat de school toch zo snel mogelijk weet dat uw kind ziek is. Als uw kind heel lang ziek is of in het ziekenhuis moet blijven, dan mist uw kind veel lessen. De school is dan verplicht om samen met u afspraken over de lessen van uw kind te maken. Want het is belangrijk dat, ook als uw kind ziek is, het onderwijs doorgaat. Anders krijgt uw kind een leerachterstand. Daarnaast is het belangrijk dat uw kind sociale contacten blijft houden. Als uw kind in het ziekenhuis ligt, kan de school hulp vragen aan een consulent onderwijsondersteuning zieke leerlingen. Deze consulenten werken bij academische ziekenhuizen en bij de onderwijsbegeleidingsdiensten.

Wilt u hierover meer weten? Vraag dan informatie aan de leraar of mentor van uw kind. Ook kunt u informatie vinden op internet. Bijvoorbeeld op de website van het landelijk netwerk Ziek Zijn en Onderwijs (Ziezon), www.ziezon.nl. Op deze website staat informatie van de gezamenlijke onderwijsdiensten en academische ziekenhuizen.

Wat als uw kind spijbelt?

Uw kind is verplicht om naar school te gaan. Uw kind mag alleen thuisblijven als u hiervoor een geldige reden heeft en als u dit met school heeft afgesproken. Een geldige reden is bijvoorbeeld ziekte of een bruiloft. Is er geen geldige reden of heeft u niet met de school overlegd? Dan bent u strafbaar. Dat betekent dat u een boete kunt krijgen. Of zelfs een gevangenisstraf. Maar het kan ook gebeuren dat uw kind wegblijft van

school zonder dat u dit weet. Dat heet 'spijbelen'. Als uw kind zonder reden niet op school komt, belt de school u meestal direct. Het is dus handig als de school het telefoonnummer heeft, waarop u meestal bereikbaar bent. Als u zelf merkt dat uw kind spijbelt, bel dan direct de school. U kunt met de school afspreken hoe u hiermee omgaat. Soms zeggen kinderen op school dat ze ziek zijn geweest. De school vraagt dan meestal om een briefje van de ouders. Zeker als de ouders niet naar de school hebben gebeld. Daarom is het belangrijk dat u de school belt of een briefje schrijft als uw kind ziek is.

De leerplichtambtenaar

Kinderen zijn vanaf vijf jaar leerplichtig. Speciale leerplichtambtenaren van de gemeente controleren of kinderen van vijf jaar en ouder naar school gaan. Blijft uw kind vaak weg van school? Dan waarschuwt de school de leerplichtambtenaar. Die zoekt vervolgens uit waarom uw kind niet naar school gaat.

Er zijn vier redenen op grond waarvan kinderen tijdelijk een vrijstelling van de leerplicht kunnen krijgen. Dit zijn:

- ziekte
- verplichtingen voortvloeiend uit geloofs- of levensovertuiging
- bijzondere omstandigheden
- vakantie vanwege een specifiek beroep

De directeur van de school kan leerlingen deze vrijstelling verlenen. Bedraagt het verlof meer dan tien dagen, dan beslist de leerplichtambtenaar van de gemeente.

HOE ZIET EEN SCHOOLJAAR ERUIT?

De wet bepaalt het aantal uren dat uw kind minimaal les krijgt op de basisschool. Maar uw kind hoeft natuurlijk niet het hele jaar naar school. Uw kind heeft ook vakantie... In dit hoofdstuk vindt u daar meer informatie over.

Wanneer zijn de schoolvakanties?

Voor het begin van het schooljaar is bekend wanneer uw kind vakantie heeft. De school bepaalt zelf wanneer de vakanties beginnen en hoe lang ze duren. Dit geldt voor alle vakanties, behalve voor de zomervakantie. De overheid stelt namelijk wel de lengte en de datum van zomervakantie vast. Voor de andere vakanties geeft de overheid alleen een advies. De meeste scholen volgen dit advies. Vanaf het schooljaar 2012-2013 zullen de vakantiedata voor de zomervakantie voor basisscholen en scholen in het voortgezet onderwijs waarschijnlijk niet meer van elkaar verschillen.

De zomervakantie begint niet voor alle basisscholen op hetzelfde moment. Door de zomervakantie niet overal tegelijk te laten beginnen, spreiden we de vakantiedrukke. Hierdoor gaat niet iedereen tegelijk op vakantie. Nederland is verdeeld in drie regio's: regio noord, regio midden en regio zuid. In elke regio begint de zomervakantie op een andere datum. In de schoolgids kunt u lezen in welke regio de school van uw kind valt. En ook wanneer uw kind vakantie heeft.

In het schema hieronder kunt u lezen wanneer de schoolvakanties zijn. De vakantiedata voor het schooljaar 2012-2013 zijn nog onder voorbehoud. Kijk voor de meest actuele informatie op: www.rijksoverheid.nl.

Schema schoolvakanties

Schooljaar 2011-2012

Vakantie	regio	data
Herfst	midden/noord	15-10-11 t/m 23-10-11
Herfst	zuid	22-10-11 t/m 30-10-11
Kerst	noord/midden/zuid	24-12-11 t/m 08-01-11
Voorjaar	midden/zuid	18-02-12 t/m 26-02-12
Voorjaar	noord	25-02-12 t/m 04-03-12
Mei	noord/midden/zuid	28-04-12 t/m 06-05-12
Zomer	zuid	30-06-12 t/m 12-08-12
Zomer	midden	07-07-12 t/m 19-08-12
Zomer	noord	21-07-12 t/m 02-09-12

Schooljaar 2012-2013 (data onder voorbehoud)

Vakantie	regio	data
Herfst	midden/zuid	13-10-12 t/m 21-10-12
Herfst	noord	20-10-12 t/m 28-10-12
Kerst	noord/midden/zuid	22-12-12 t/m 06-01-13
Voorjaar	noord/midden	16-02-13 t/m 24-02-13
Voorjaar	zuid	23-02-13 t/m 03-03-13
Mei	noord/midden/zuid	27-04-13 t/m 05-05-13
Zomer	zuid	06-07-13 t/m 18-08-13
Zomer	noord	13-07-13 t/m 25-08-13
Zomer	midden	20-07-13 t/m 01-09-13

U moet zich aan de vastgestelde schoolvakanties houden. U mag dus niet met uw kind op vakantie gaan als uw kind geen vrij van school heeft. Ook niet op wintersport, of op bezoek bij familie in het buitenland.

Wanneer kan uw kind extra vrij krijgen?

In bepaalde gevallen kunt u de school vragen uw kind extra vrij te geven. Dat kan alleen in bijzondere gevallen. Bijvoorbeeld op dagen waarop uw kind vanwege uw geloofs- of levensovertuiging niet op school kan zijn. Maar ook op dagen met belangrijke familieverplichtingen, zoals een huwelijk of een begrafenis.

Soms mag de directeur van de school uw kind toch vrij geven voor een vakantie. Dat mag maar één keer per jaar en niet langer dan tien dagen. En dat mag alleen als u door uw beroep niet op vakantie kunt gaan tijdens een schoolvakantie. U moet hiervoor een verklaring van uw werkgever hebben. Daarin staat dat u niet op een ander moment op vakantie kunt gaan. De directeur van de school mag uw kind geen vrij geven in de eerste twee weken na de zomervakantie. Want dit zijn belangrijke weken van het schooljaar. Uw kind mist dan te veel belangrijke lessen.

Meestal beslist de directeur van de school of uw kind vrij krijgt

van school. Als het om langer dan tien dagen gaat, beslist de leerplichtambtenaar hierover. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft hier niets over te zeggen. Als u geen toestemming van de directeur of de leerplichtambtenaar krijgt, heeft het geen zin om dit bij het ministerie aan te melden. U kunt geen bezwaar maken.

Heeft u vragen over extra vrij of over de Leerplichtwet?

Dan kunt u die stellen aan de directeur van de school van uw kind of aan de leerplichtambtenaar van de gemeente.

HOE WEET U OF UW KIND GOED LEERT?

Hoe gaat het met mijn kind op school? Leert het goed? De meeste ouders stellen zichzelf deze vragen. In dit hoofdstuk leest u over rapporten, toetsen en het bespreken van de schoolresultaten van uw kind.

Wanneer krijgt u informatie over uw kind?

U wilt natuurlijk graag weten hoe het met uw kind op school gaat. Veel scholen organiseren daarom informatieavonden. Leraren leggen op zo'n avond bijvoorbeeld uit welke lessen uw kind krijgt, of ze vertellen hoe ze de rapporten maken. Meestal zijn deze informatieavonden aan het begin van het schooljaar.

De leraar wil ook graag weten hoe het met uw kind thuis gaat. U krijgt regelmatig een uitnodiging van de school voor andere bijeenkomsten, zoals ouderavonden, rapportenavonden en tafeltjesavonden. Tijdens deze avonden (of op een ander moment) praat u over de vorderingen van uw kind, over het rapport, over het huiswerk, de activiteiten buiten school, of het gedrag van uw kind in de groep. Soms kunt u ook de werkschriften en leerboeken van uw kind bekijken. Het gesprek op een ouderavond is vaak kort. Het is daarom belangrijk dat u zich daar goed op voorbereidt. Over andere mogelijkheden voor contacten tussen ouders en leraren, vindt u meer informatie op: www.oudersbijdeles.nl

Hoe wordt gemeten hoe uw kind leert?

Er zijn veel verschillende manieren waarop de school kan meten hoe goed uw kind leert. Er zijn scholen die cijfers geven. Maar er zijn ook scholen die dat niet doen. Ze vertellen liever in woorden hoe het met uw kind gaat. Ze doen dit in woorden omdat ze vinden dat cijfers geen compleet beeld geven van de vorderingen van uw kind. Als u een school voor uw kind kiest, kunt u vragen naar de manier waarop de school de prestaties van uw kind meet.

Waarom meten de leraren de vorderingen van de leerlingen? Allereerst zien de leraren hierdoor hoe goed iedere groep en ieder kind leert. Bovendien zien leraren door het meten van de vorderingen welke leerlingen extra hulp of aandacht nodig heb-

ben. Daarnaast merkt de leraar of de kinderen de lessen goed begrijpen. Als het nodig is, kan hij of zij de lessen aanpassen.

Leraren houden de vorderingen van uw kind bij. Ze beoordelen bijvoorbeeld huiswerk, proefwerken, overhoringen en werkstukken. Als u wilt weten hoe het met uw kind gaat, kunt u dit aan de leraar van uw kind vragen.

Hoe wordt uw kind getoetst?

Veel scholen gebruiken toetsen om de vorderingen van de leerlingen te meten. Vaak gebruiken scholen toetsen die bij het lesmateriaal horen. Maar er zijn ook veel algemene toetsen die scholen in het hele land gebruiken. Die toetsen horen niet bij een bepaalde lesmethode of een lesboek. Scholen kunnen zo de vorderingen van uw kind vergelijken met kinderen uit het hele land. De resultaten van de toetsen gebruiken scholen ook om hun onderwijs te verbeteren.

Wanneer krijgt uw kind een rapport?

Op de meeste scholen krijgt uw kind drie keer per jaar een rapport. In het rapport staan per vak of onderdeel van een vak de vorderingen van uw kind beschreven. Scholen mogen – zoals eerder gezegd – zelf bepalen hoe ze dit doen. Ze kunnen ook cijfers geven voor de verschillende vakken.

Leerlingvolgsysteem en het bewaren van leerlinggegevens

Het onderzoeken, bijhouden en beoordelen van de vorderingen van leerlingen wordt steeds belangrijker gevonden. Veel scholen gebruiken hiervoor een 'leerling- en onderwijsvolgsysteem' (lovs). Hierin verzamelen zij alle toetsscores van uw kind. Als uw kind zich op een vak of een onderdeel van een vak minder goed ontwikkelt, is dat zichtbaar in het leerlingvolgsysteem. De leraar kan uw kind op dat onderdeel dan extra ondersteunen. Scholen kunnen zo het onderwijs goed op de leerlingen afstemmen.

Alle scholen verzamelen en verwerken gegevens van leerlingen voor de leerlingenadministratie, zoals inschrijfgegevens, het verzuim en de uitschrijving van uw kind. Verder kan een basisschool specifieke informatie over uw kind verzamelen, voor zover dat nodig is voor het onderwijs of voor de specifieke begeleiding van uw kind (bijvoorbeeld aangepast meubilair of het gebruik van een aangepaste methode). Het is goed als scholen de ouders informeren over wat zij over een leerling bijhouden en wat de leerling precies nodig heeft. Ook thuis kunt u daar dan rekening mee houden, of extra oefenen met uw kind.

Als ouder mag u de gegevens over uw kind altijd inzien. U moet hiervoor een afspraak maken met de directeur van de school. Als

de school de informatie over uw kind aan anderen wil laten zien, mag dit alleen als u hiervoor toestemming geeft. De Onderwijsinspectie mag de vorderingen en resultaten van de leerlingen zonder toestemming van de ouders inzien. De school is verplicht informatie te verstrekken bij vermoedens van kindermishandeling, of als het gaat om een noodsituatie.

Hoe bespreekt u de vorderingen van uw kind?

U wilt als ouder natuurlijk graag de vorderingen van uw kind weten. Daarom is het belangrijk om de rapporten van uw kind te bespreken met de leraar. Dit kan op verschillende manieren: in een rapportbespreking of in een afspraak met de leraar van uw kind.

In een rapportbespreking vertelt de leraar hoe het met uw kind gaat. Verder praat u over wat er goed gaat en wat er minder goed gaat. U kunt ook afspraken maken over problemen of achterstanden. Vaak kunt u hierbij ook zelf helpen.

U wilt natuurlijk graag weten hoe het gaat met het lezen, schrijven en rekenen van uw kind. Maar ook andere vorderingen en ontwikkelingen zijn belangrijk. Bijvoorbeeld hoe het gaat met de lichamelijke ontwikkeling, of het gedrag van uw kind. Al die dingen bij elkaar laten zien hoe uw kind zich ontwikkelt.

U kunt ook altijd zelf een afspraak maken met de leraar van uw kind. En soms maakt de leraar een afspraak met u. Bijvoorbeeld als er problemen zijn. In zo'n gesprek kunt u ook vertellen hoe het thuis met uw kind gaat. Bijvoorbeeld hoe uw kind zich thuis gedraagt, of het graag naar school gaat en hoe het kind zich voelt als het weer uit school komt. Als het namelijk met uw kind thuis niet zo goed gaat, gaat het op school ook vaak minder goed. Het is natuurlijk belangrijk dat de leraar dit weet.

Op sommige scholen komen de leraren ook op bezoek bij de ouders thuis. Thuis praat het vaak makkelijker. Wilt u weten of de leraren op huisbezoek komen? Vraag dit dan aan de leraar van uw kind, of kijk in de schoolgids.

Wanneer blijft een kind zitten?

Het gebeurt niet zomaar dat een kind blijft zitten. Dit gebeurt alleen als de resultaten en de ontwikkeling van een kind opvallend achterblijven bij die van de klasgenoten. Het gebeurt ook alleen als de school geen andere oplossing voor deze leerling heeft. Soms is het dan beter dat een kind een leerjaar nog eens overdoet. Bijvoorbeeld als het kind nog erg jong en speels is. Niet iedere school denkt hetzelfde over zittenblijven. Daarom is het belangrijk dat u hierover met de school praat, zodat u weet hoe de school omgaat met zittenblijven.

Het recht op informatie

U heeft recht op bepaalde informatie over uw kind. Bijvoorbeeld informatie over hoe het gaat op school, het rapport of de informatie van de ouderavonden. De school moet u die informatie geven. Ook als u gescheiden bent en ook als u geen ouderlijk gezag meer heeft over uw kind. Dit staat in de wet (Burgerlijk Wetboek).

Als u geen wettelijk gezag over uw kind heeft, moet u wel zelf bij de schooldirecteur naar de informatie vragen. De school geeft u de informatie dus niet automatisch. De directeur mag weigeren om u de informatie te geven. Dit mag hij echter alleen als uw kind problemen krijgt als u de informatie van de school ontvangt.

Als u vindt dat u recht heeft op informatie over uw kind, maar de leraar weigert dit, dan kunt u hierover praten met de directeur van de school. Als dit niet helpt, kunt u een klacht indienen bij de klachtencommissie van de school (hierover kunt u meer lezen in hoofdstuk 7). Of u kunt uw probleem aan de rechter voorleggen.

Wanneer krijgt uw kind een eindtoets?

In het laatste jaar van de basisschool, groep 8, krijgt uw kind op de meeste scholen een eindtoets. Scholen gebruiken deze toets om te bepalen welke school na de basisschool het beste bij uw kind past.

Ongeveer 85 procent van alle scholen in ons land gebruikt de Eindtoets Basisonderwijs van het CITO (Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling). Met deze toets worden de leervorderingen van leerlingen getest. Maar er zijn ook andere toetsen voor leervorderingen, of toetsen die naar de intelligentie van leerlingen kijken. Want ook dat zijn belangrijke gegevens voor de school en voor u.

Wat gebeurt er verder in groep 8?

Zit uw kind in groep 8? In dat jaar geven de directeur en de leraar u advies over het onderwijs dat na de basisschool het beste bij uw kind past. De school kijkt bij het geven van het advies vooral naar de jaren dat uw kind op de school heeft gezeten en naar de toetsen uit het leerlingvolgsysteem. De leraren kennen uw kind ondertussen erg goed en weten wat uw kind wel en niet kan. Daarom overleggen de directeur en de leraar van uw kind eerst met de andere leraren voordat ze een advies geven. Daarnaast maken veel scholen voor dit advies gebruik van de resultaten van de eindtoets.

U krijgt het schooladvies altijd op papier. Vaak geeft de school ook nog uitleg bij het advies. Hiervoor krijgt u dan een uitnodiging voor een gesprek.

Het schooladvies is een advies. Dat betekent dat u het niet hoeft te volgen. U bepaalt zelf op welke school u uw kind wilt inschrijven. Scholen voor voortgezet onderwijs beslissen zelf over toelating en plaatsing van leerlingen. Daarbij zijn het schooladvies en het 'onderwijskundig rapport' (dat een kind meekrijgt als het van school verandert) een belangrijk gegeven.

WAT ALS HET OP SCHOOL NIET ZO GOED GAAT MET UW KIND?

Dit hoofdstuk gaat over problemen met kinderen op school. Als uw kind problemen heeft, dan wilt u natuurlijk graag helpen. In dit hoofdstuk staat hoe u dat kunt doen. Maar ook wat de school doet en wat andere organisaties kunnen doen.

De meeste kinderen hebben weinig of geen problemen op school. Maar soms gaat het wat minder goed. Ongeveer één op de vijf kinderen heeft extra aandacht nodig. Soms is dit voor korte tijd, maar soms heeft een kind ook langer extra ondersteuning nodig.

Wat kunt u zelf doen?

Als u denkt dat er op school een probleem is met uw kind, dan kunt u het beste met de leraar van uw kind gaan praten. Het is belangrijk dat de leraar weet hoe het thuis met uw kind gaat en hoe uw kind zich gedraagt. U kunt de school daarbij helpen, want u weet dit vaak beter dan de leraar. Uw kind is immers meer thuis dan op school.

Samen met de leraar kunt u uitzoeken wat het probleem precies is en hoe ernstig het is. Dit is voor uw kind belangrijk, maar ook voor de school. Hoe sneller het probleem ontdekt wordt, hoe eerder uw kind geholpen kan worden. Wacht daarom niet te lang, maar bespreek een probleem zo snel mogelijk met de leraar van uw kind.

Wat doet de school?

Scholen moeten ervoor zorgen dat het onderwijs dat ze geven, past bij de ontwikkeling van uw kind. Ze gebruiken daarvoor verschillende hulpmiddelen, zoals observaties, testen, toetsen en leerlingvolgsystemen. Daarmee kunnen ze achterstanden en problemen al vroeg ontdekken en oplossen.

Sommige problemen lost de school zelf op. Als uw kind een leerprobleem heeft, kan de school uw kind bijvoorbeeld meer individueel lesgeven. Voor sommige kinderen kan het ook helpen als er gewerkt wordt in kleine groepjes van kinderen met hetzelfde

niveau. Als dat niet helpt, kan uw kind speciale hulp krijgen. In dit hoofdstuk leest u meer over deze speciale hulp.

Hulp voor peuters en kleuters

Kinderen tussen 2 en 5 jaar die minder snel zijn in hun taalontwikkeling dan leeftijdgenootjes, kunnen extra hulp krijgen. Dit heet voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Bij VVE zijn kinderen op een speelse manier bezig met het leren van woorden en het gebruiken van taal. VVE wordt gegeven op de peuterspeelzaal of op een kinderdagverblijf ('de voorschool') en in de groepen 1 en 2 van de basisschool. De gemeente en de school verzorgen samen het VVE-aanbod.

Hulp op de eigen school

Als uw kind op school een probleem heeft, dan kan de eigen leraar uw kind meer aandacht en begeleiding geven. Sommige scholen hebben daar speciale leraren voor in dienst. Deze leraren heten remedial teachers en hebben een speciale opleiding gehad.

Soms kan uw kind ook naar een schakelklas. Dit is een klas voor kinderen met grote achterstanden. Deze kinderen krijgen een heel schooljaar les in speciale klassen. Ze krijgen vooral extra Nederlandse les.

Soms kan de school uw kind niet alleen helpen. Op dat moment kunnen andere instellingen in de gemeente uw kind ook hulp geven. Dit zijn bijvoorbeeld jeugdwelzijnsinstellingen, medische kinderdagverblijven of de Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (RIAGG). Scholen werken vaak met deze instellingen samen. De gemeente speelt hierin een belangrijke rol.

Zorg- en Adviesteams (ZAT's)

Sommige kinderen hebben op school meer ondersteuning nodig. Dit kunnen leerlingen zijn met gedrags-, ontwikkelings- of leerproblemen, maar ook leerlingen die het thuis minder goed hebben en daardoor problemen hebben.

Om alle leerlingen, ook de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, de beste zorg te kunnen bieden, is samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg nodig. Kinderen brengen immers veel uren door op school. Op school wordt vaak het eerst vastgesteld dat er extra zorg of hulp nodig is. Korte lijnen tussen scholen en professionals uit de jeugdhulpverlening zijn dan belangrijk. Zo kan er snel passende hulp worden geboden. Door snel goede hulp te bieden, kan ook worden voorkomen dat jongeren met problemen voortijdig de school verlaten.

Scholen en jeugdzorg werken steeds meer en beter samen in Zorg- en Adviesteams (ZAT's). Dit zijn teams waarin scholen en profes-

sionals uit de jeugdhulpverlening samenkomen en bespreken welke aanpak het meest geschikt is voor leerlingen met problemen. De ZAT's beoordelen signalen van school snel en vakkundig. Zij schakelen zo snel mogelijk de juiste hulp en ondersteuning in voor het kind of de jongere, zijn ouders en docenten. Het kabinet streeft ernaar dat elke school in het primair onderwijs, maar ook in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs toegang heeft tot een goedwerkend ZAT.

De schoolbegeleidingsdienst

Als er heel grote leerproblemen of achterstanden zijn, is het vaak moeilijk een oorzaak te vinden. Daarom laat de school soms een onderzoek doen door een deskundige van buiten de school. Bijvoorbeeld door een psycholoog of een pedagoog van een schoolbegeleidingsdienst. De school vraagt altijd eerst toestemming aan de ouders. Ouders kunnen trouwens ook zelf hun kind laten testen door de schoolbegeleidingsdienst. Zij moeten hiervoor wel betalen.

Overall in het land zijn schoolbegeleidingsdiensten. Die dienst helpt scholen bij het oplossen van onderwijsproblemen. Wilt u meer weten over het werk van de schoolbegeleidingsdienst? Vraag dit dan aan de school of aan de dienst in uw regio.

Met hulp toch op de eigen school blijven

Kinderen die veel extra ondersteuning nodig hebben in verband met een handicap, ernstige ziekte of stoornis, gaan niet altijd naar een school voor speciaal onderwijs. Een kind met een handicap kan, als de ouders dat wensen, vaak ook naar een gewone basisschool. Omdat er op de gewone school wel meer tijd voor de begeleiding van deze leerling moet zijn, kan de school extra geld aanvragen voor de leerling. Dit kan als de leerling een indicatie heeft voor speciaal onderwijs. Dit extra geld dat de school krijgt heet 'leerlinggebonden financiering' of 'de rugzak'. De rugzak is bedoeld om het onderwijs aan de leerling op de basisschool mogelijk te maken. Dit kan bijvoorbeeld door de leerkracht extra te ondersteunen of ander lesmateriaal te gebruiken. Een deel van het geld wordt ook gebruikt voor extra begeleiding, zowel van de school als van de leerling door een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs.

Naar een speciale school

Als uw kind problemen heeft, kan de 'gewone' basisschool veel voor u en uw kind doen. Maar soms is een school voor speciaal basisonderwijs toch beter. Die scholen hebben kleinere groepen en de leraren hebben meer kennis over leer- en gedragsproblemen. Zij kunnen uw kind beter helpen dan leraren op een gewone basisschool. Basisscholen en de scholen voor speciaal basisonderwijs werken samen. Hierdoor kunnen zoveel mogelijk kinderen op een gewone basisschool blijven. De school probeert dus altijd eerst uw

kind op de eigen school te helpen. Maar soms lukt dat niet. Als blijkt dat het voor uw kind toch beter is om naar het speciaal basisonderwijs te gaan, dan helpt de basisschool u daarbij. De school geeft u informatie en begeleidt u en uw kind.

Samenwerking van gewone scholen en speciale scholen

Gewone scholen werken samen met speciale scholen. 'Weer samen naar school' is een samenwerkingsverband tussen basisscholen en scholen voor speciaal basisonderwijs. Alle basisscholen in een regio werken samen met ten minste één school voor speciaal basisonderwijs in die regio. Door goed samen te werken, kunnen scholen de leerlingen met problemen beter helpen. Dat is belangrijk voor kinderen die moeilijker leren of gedrags- of opvoedingsproblemen hebben. Maar ook voor kinderen met dyslexie, ADHD of bepaalde vormen van autisme. Daarnaast kunnen ook hoogbegaafde kinderen speciale aandacht nodig hebben.

Elk samenwerkingsverband krijgt geld van de overheid om kinderen met speciale behoeften te begeleiden. Hoe de scholen dit geld verdelen, staat in het zorgplan van de samenwerkende scholen. Met het geld dat de scholen krijgen, kunnen leraren uit het speciaal basisonderwijs kinderen in het basisonderwijs helpen. Deze kinderen hoeven dan niet naar een andere school. Van het geld kunnen scholen bijvoorbeeld ook remedial teachers betalen.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

Naast scholen voor speciaal basisonderwijs, zijn er ook scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs (afgekort: (v)so). Deze scholen zijn bedoeld voor leerlingen met ernstige leerproblemen of beperkingen als gevolg van een handicap of stoornis. Er zijn verschillende scholen voor speciaal onderwijs, ingedeeld naar cluster van handicaps:

- cluster 1 met scholen voor blinde en slechtziende kinderen;
- cluster 2 met scholen voor dove en slechthorende kinderen en kinderen met andere communicatieproblemen;
- cluster 3 met scholen voor kinderen met een lichamelijk en/of verstandelijke beperking en kinderen die lang ziek zijn
- cluster 4 met scholen voor kinderen met gedragsproblemen.

De scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs werken per cluster regionaal samen in regionale expertisecentra (REC's). Voorwaarde voor plaatsing in het (v)so is dat een kind een indicatie heeft waaruit blijkt dat een kind is aangewezen op extra onderwijsondersteuning.

Hulp bij het zoeken naar een passende school

Soms is het moeilijk om een basisschool te vinden waar uw kind met zijn of haar handicap, ziekte of stoornis terecht kan. Een

regionaal expertisecentrum (REC) kan u hierbij helpen. Kunt u met behulp van het REC geen geschikte school vinden die uw kind wil toelaten, vraag dan de hulp van een onderwijsconsulent. Deze hulp is gratis. Informatie kunt u vinden op de website www.onderwijsconsulenten.nl.

U kunt ook gebruikmaken van de diensten van MEE. Dit is een landelijke organisatie die in elke regio werkzaam is en ouders kan ondersteunen bij het zoeken naar de juiste zorg en naar passend onderwijs voor uw kind met een beperking of chronische ziekte. Meer informatie vindt u op: www.mee.nl (tel. 0900 - 999 88 88, lokaal tarief).

Hoe vraagt u een indicatie aan voor (v)so of leerlinggebonden financiering?

Wilt u voor uw kind een indicatie aanvragen voor (voortgezet) speciaal onderwijs of de rugzak, dan kunt u uw kind aanmelden bij het Regionaal Expertisecentrum (REC) in de regio waar uw kind woont en die het cluster vertegenwoordigt dat overeenkomt met de problematiek van uw kind. Het REC helpt u informatie te verzamelen over uw kind. Deze informatie komt in een dossier dat u nodig heeft voor de Commissie voor de Indicatiestelling (CvI). Deze commissie bepaalt aan de hand van landelijke criteria of uw kind in aanmerking komt voor een indicatie voor (v)so of (als u daarvoor kiest) voor leerlinggebonden financiering, en dus extra middelen voor de reguliere school om het onderwijs aan uw kind mogelijk te maken.

Als u al een compleet dossier over uw kind heeft, hoeft u niet naar het REC. U kunt uw kind dan direct aanmelden bij de CvI. Bij het REC kunt u een aanvraagformulier vragen. Informatie over een REC bij u in de buurt kunt u vinden op de pagina's over speciaal onderwijs op Kennisnet (http://speciaalonderwijs.kennisnet.nl/wat_is/rec).

Wilt u meer weten over leerlinggebonden financiering?

Kijk dan op één van de volgende websites: www.5010.nl, www.oudersenrugzak.nl of www.onderwijsconsulenten.nl. De adressen en telefoonnummers van deze organisaties staan achter in deze gids.

Wet gelijke behandeling

Sinds 1 augustus 2009 is de Wet gelijke behandeling voor chronisch zieken en gehandicapten van kracht voor het gehele onderwijs. Wanneer u meent dat uw kind ongelijk wordt behandeld, kunt u zich wenden tot de Commissie Gelijke Behandeling in Utrecht. Meer informatie kunt u vinden op www.cgb.nl.

HOE WERKT EEN BASISSCHOOL?

Uw kind gaat naar school. U als ouder heeft daarbij rechten en plichten. In dit hoofdstuk leest u meer over de gang van zaken op school. Wie betaalt het onderwijs? Waar vindt u informatie over het beleid van de school en de kwaliteit van het onderwijs? Hoe kunt u meepraten op school?

Wie betaalt de school?

Het onderwijs wordt in ons land betaald van het belastinggeld. Eigenlijk betaalt iedere Nederlander dus mee aan het onderwijs van uw kind. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap betaalt voor iedere leerling op de basisschool bijna € 5000 per jaar. Een leerling op een school voor speciaal basisonderwijs kost ongeveer het dubbele. En een leerling op een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs kost ruim € 22.000 per jaar.

Het bedrag dat een school krijgt, hangt af van het aantal leerlingen. De overheid houdt niet alleen rekening met het aantal leerlingen van de school. Ook de achtergrond van de leerlingen is belangrijk. Het hangt af van uw eigen opleiding of de school extra geld krijgt van het ministerie. Daarom vraagt de school u een ouderverklaring in te vullen als u uw kind inschrijft. De school kan u daarbij helpen. Hiervoor zijn ook formulieren in andere talen dan het Nederlands beschikbaar. Als uw opleidingsniveau niet duidelijk is, kan de school dit (laten) checken.

Het persoonsgebonden nummer (PGN) of onderwijsnummer

Net als andere overheidsorganisaties gebruikt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) het burgerservicenummer (BSN) als basis voor de – digitale – uitwisseling van gegevens. Iedereen die in zijn woonplaats wordt ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie (GBA), heeft een BSN. Bij de inschrijving op school moet u het BSN van uw kind opgeven. U moet als bewijs bijvoorbeeld het geboortebewijs van uw kind meenemen, een paspoort of identiteitsbewijs. Voor kinderen die van school veranderen, kunt u het uitschrijvingsbewijs van de vorige school meenemen.

In het onderwijs wordt het BSN ook wel persoonsgebonden nummer (PGN) of onderwijsnummer genoemd. De scholen gebruiken de nummers om aan de overheid op te geven welke

leerlingen bij hen op school zitten. Zo kan er geen misverstand ontstaan over het aantal leerlingen en krijgen de scholen van de overheid het geld waar ze recht op hebben.

Heeft uw kind geen burgerservicenummer? Als blijkt dat uw kind geen BSN heeft en niet in de GBA is opgenomen, dan krijgt het een onderwijsnummer. Zo ontvangt de school toch geld voor deze leerling. Dit onderwijsnummer is niet te onderscheiden van een gewoon BSN. Met andere woorden: kinderen zonder BSN zijn niet anders dan kinderen die wel een BSN hebben.

De Wet bescherming persoonsgegevens geldt ook voor de informatie die de school over uw kind verzamelt. De informatie over leerlingen wordt dus goed beschermd. Voor meer informatie kunt u terecht bij de school van uw kind.

Wie werken er op een school?

U krijgt op de school te maken met veel verschillende mensen. Elke klas of groep heeft een eigen groepsleerkracht. Soms heeft een groep twee leraren die in deeltijd werken. Er zijn ook scholen met speciale vakleerkrachten. Deze leraren geven les in een bepaald vak, bijvoorbeeld gymnastiek, muziek of tekenen. De vakleraren geven les aan verschillende klassen. Soms komen er ook andere mensen op school, zoals psychologen, pedagogen, maatschappelijk werkers, schoolartsen en onderwijsbegeleiders. Deze deskundigen geven informatie, advies en begeleiding aan het personeel van de school. Het gebeurt steeds vaker dat leraren tijdens de les hulp krijgen. Hiervoor hebben scholen onderwijsassistenten, klassenassistenten of lerarenondersteuners in dienst. Zij helpen de leraar met allerlei taken. Op veel scholen werken ook intern begeleiders en remedial teachers. Zij helpen kinderen die extra hulp nodig hebben. De interne begeleiders hebben veel kennis over leer- en gedragsproblemen. Ze helpen leraren ook met het bedenken van oplossingen voor deze problemen. Elke school heeft een directeur die de school leidt. Op kleine scholen geeft de directeur soms ook zelf les. Op grote scholen meestal niet. Grotere scholen hebben ook een adjunct-directeur. Soms werken er op een school ook mensen die geen les geven. Bijvoorbeeld een conciërge of een administratief medewerker.

Kunnen ouders helpen op school?

Ja. Veel scholen hebben actieve ouders. Ouders helpen dan bijvoorbeeld bij de leeslessen of gaan mee naar de zwembles. Vaak gaan ze ook mee op schoolreisje of helpen bij andere uitstapjes. Ook bij het overblijven of andere opvang helpen ouders mee. Scholen gebruiken de hulp van ouders op verschillende manieren. Als de school uw hulp wil inroepen, hoort u dat van de school. Maar als u wilt helpen, kunt u dit ook altijd aan de school laten weten.

Wat staat er in de schoolgids?

Elke school heeft een schoolgids. Daarin staat alle belangrijke informatie over de school. Bijvoorbeeld over de doelen van de school en de resultaten. En ook waaraan de school het geld uitgeeft dat ze van de overheid krijgt. Ook bevat de schoolgids informatie over extra hulp aan kinderen met leerproblemen en gedragsproblemen. Verder staat er in de schoolgids van de school van uw kind informatie over de ouderbijdrage en de rechten en plichten van ouders en leerlingen.

Het schoolplan

Naast de schoolgids maken alle scholen ook een schoolplan. In dat plan staat hoe de school de komende vier jaar het onderwijs wil verbeteren. Scholen moeten hun kwaliteit ook regelmatig toetsen. De informatie uit die toets is de basis voor het schoolplan.

De ouders in de medezeggenschapsraad moeten het schoolplan goedkeuren. Dit betekent dat ouders veel invloed hebben op de kwaliteit van de school. Vervolgens wordt het plan door het schoolbestuur vastgesteld. Verderop in dit hoofdstuk staat meer informatie over de medezeggenschapsraad.

Wat zijn de kerndoelen van het basisonderwijs?

De overheid heeft bepaald dat alle kinderen aan het eind van de basisschool een aantal dingen moeten kennen en kunnen. Om dit te bereiken zijn er kerndoelen opgesteld voor het primair onderwijs. Kerndoelen geven per vak of leergebied aan wat de school uw kind moet leren. Bijvoorbeeld:

- Een kerndoel van rekenen/wiskunde: 'De leerlingen leren de basisbewerkingen met gehele getallen in elk geval tot 100 snel uit het hoofd uitvoeren, waarbij optellen en aftrekken tot 20 en de tafels van buiten gekend zijn.'
- Een kerndoel van oriëntatie op jezelf en de wereld: 'De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.'
- Wilt u alle kerndoelen nalezen? Kijkt u dan in het dossier Basisonderwijs op Rijksoverheid.nl.

De groepsindeling

Scholen moeten zich houden aan de Wet op het primair onderwijs. Daarin staat bijvoorbeeld dat alle kinderen acht jaar naar de basisschool gaan. Maar in die wet staat niet hoe een school uw kind onderwijs moet geven. Dat mag een school zelf bepalen. Elke school doet dat op een eigen manier. Een voorbeeld hiervan is de indeling van de groepen. De meeste scholen hebben leeftijdsgroepen: kinderen met dezelfde leeftijd zitten in dezelfde

groep. Er zijn dan in totaal acht groepen. Kinderen beginnen in groep 1. Als alles goed gaat, gaat een kind elk jaar naar een hogere groep.

Er zijn echter ook scholen die juist kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar in een groep zetten. En er zijn scholen die wisselende groepen maken en kinderen bij elkaar zetten die even ver met leren zijn. De scholen die op deze manier de groepen samenstellen, kijken ieder jaar opnieuw in welke groep een kind het beste past.

Ook scholen die met leeftijdsgroepen werken (het klassikale systeem) houden rekening met de verschillen tussen leerlingen. Het ene kind leert nu eenmaal sneller dan het andere.

Wie houdt toezicht op de scholen?

De Tweede Kamer stelt wetten en regels vast voor het onderwijs. Bijvoorbeeld over de kwaliteit van het onderwijs, maar ook over de leerplicht. De overheid controleert of scholen zich aan deze regels en wetten houden. Dat doet ze op twee manieren. Een ambtenaar van de gemeente houdt toezicht op de leerplicht en de onderwijsinspectie kijkt of scholen zich houden aan de eisen voor de kwaliteit van het onderwijs.

De onderwijsinspectie

De onderwijsinspectie houdt toezicht op de kwaliteit en de inrichting van het onderwijs op de scholen. Dat doet de inspectie onder meer door op bezoek te gaan bij de scholen. Een inspecteur schrijft daarna een rapport over de kwaliteit van de school. Wilt u meer weten over de onderwijsinspectie of wilt u iets weten over de kwaliteit van een school? Kijk dan op de website van de inspectie: www.onderwijsinspectie.nl.

Hoe zorgt de school voor veiligheid?

Elke school is anders en heeft een eigen sfeer. De uitstraling, de omgeving en het gebouw verschillen van school tot school. En de manier waarop de leraren en de leerlingen op school met elkaar omgaan. Uw kind leert en ontwikkelt zich beter als het met plezier naar school gaat. Het is belangrijk dat uw kind zich veilig voelt op school. Niet alleen in de klas, maar ook in de rest van het gebouw en op het schoolplein. En zelfs op weg van huis naar school. Veiligheid is niet alleen een taak van de school. De school speelt hier wel een belangrijke rol in. Daarom moet de school een plan opstellen voor veiligheid, gezondheid en milieu. Dat staat in de Arbwet (Arbeidsomstandighedenwet) en de Wet op het primair onderwijs (WPO). Het gaat hierbij niet alleen om de veiligheid van de lokalen, de verlichting, de stoelen, maar ook om bescherming tegen pesten, bedreiging, seksuele intimidatie, geweld en discriminatie. In het veiligheidsplan van de school staan hier afspraken over. Ook staan er in het plan afspraken over een vertrouwenspersoon en de klachtenprocedure.

Wat kunt u zelf doen voor de veiligheid op school?

Het is voor u belangrijk om te weten hoe de school zorgt voor een veilig schoolklimaat. De school moet u hierover informatie geven. U kunt ook zelf een actieve rol spelen, bijvoorbeeld door lid te zijn van de ouderraad of de medezeggenschapsraad. Of door onveilige situaties aan deze raden te melden.

Op veel scholen hebben de raden afspraken gemaakt met het bestuur van de school, bijvoorbeeld over pesten. Deze afspraken staan beschreven in een pestprotocol. In dat protocol staat hoe pesten voorkomen kan worden.

Voor leerlingen, ouders en leraren met vragen over pesten is er een website: www.pestweb.nl. U kunt ook gratis bellen met het telefoonnummer van Pestweb: 0800-2828280.

Dit kan van maandag tot en met vrijdag tussen 13.00 en 15.00 uur.

Wat doet de gemeente voor veiligheid op school?

Niet alleen de school en de ouders zorgen voor veiligheid op school. Ook de gemeente maakt hierover afspraken, bijvoorbeeld met de wijkpolitie, het buurthuis en het jongerenwerk. Maar de gemeente zorgt ook voor een veilige buurt. Bijvoorbeeld door goede straatverlichting of verkeersdrempels. Er zijn ook verkeersprojecten waarin ouders kunnen meehelpen aan de veiligheid rond de school.

Ouders hoeven natuurlijk niet te wachten totdat de gemeente of de school iets doet aan onveilige situaties. Via de ouderraad of medezeggenschapsraad kunt u de school vragen iets aan deze situaties te doen.

Landelijk informatiecentrum voor ouders: 5010

Heeft u vragen over het onderwijs?

Dan kunt u terecht bij 5010, de landelijke informatie- en adviesdienst voor ouders. Hierin werken vier ouderorganisaties samen met Balans en de Chronisch Zieken- en Gehandicaptenraad.

U kunt 5010 gratis bellen op werkdagen tussen 10.00 en 15.00 uur. Het telefoonnummer is: 0800-5010 (voor mobiele telefoons: 0900-5010123, 45 cent per gesprek). U kunt ook vragen stellen per e-mail. Kijk hiervoor op de website: www.5010.nl.

Waar kunt u een klacht melden?

Heeft u een klacht over de gang van zaken op school?

Meld deze bij de leraar van uw kind of bij de directeur. Als dat niet helpt, kunt u gaan praten met het schoolbestuur. Uw klacht kan meestal op die manier worden opgelost. Lukt dit niet, dan kunt u met uw klacht naar de klachtencommissie. Hoe dat werkt staat in de schoolgids.

Wat doet de vertrouwenspersoon?

Veel scholen hebben een vertrouwenspersoon. Deze persoon heeft verschillende taken.

Bijvoorbeeld het helpen van ouders en kinderen die een klacht hebben over de school, over seksuele intimidatie of over lichamelijk of psychisch geweld binnen de school. Voor deze klachten zijn er ook speciale vertrouwenspersonen van de onderwijsinspectie. Hun gegevens vindt u achter in deze gids.

Met een klacht over seksuele intimidatie kunt u ook naar de klachtencommissie. Deze commissie behandelt uw klacht en geeft het bestuur van de school advies over wat er verder moet gebeuren. Bij een zedenmisdrif is het minder zinvol om naar een klachtencommissie te gaan. Als het bestuur denkt dat er door iemand van de school een zedenmisdrif is gepleegd tegenover een leerling, dan meldt het bestuur dit zo snel mogelijk bij de vertrouwensinspecteur. In overleg met de inspecteur doet het bestuur ook zo snel mogelijk aangifte bij de politie.

Waarvoor is de klachtencommissie?

Elke school moet zijn aangesloten bij een klachtencommissie. Bij deze klachtencommissie kunt u klachten over de school melden. De klachtencommissie heeft een voorzitter en minimaal twee leden. De voorzitter mag geen lid zijn van het bestuur van de school, of bij of voor het bestuur werken. De persoon over wie geklaagd wordt, mag natuurlijk niet deelnemen aan de behandeling van de klacht.

De klachtencommissie werkt vaak landelijk of per regio. Maar de school kan ook een eigen klachtencommissie instellen. In de schoolgids staat bij welke commissie u uw klacht kunt melden en wat er daarna gebeurt.

Met uw klacht naar de klachtencommissie

Als de school uw klacht niet kan oplossen, kunt u naar de klachtencommissie. Maar u kunt uw klacht ook direct aan deze commissie melden. Als u dat doet, moet u dit wel bij de school melden. Dat is niet alleen netjes, maar ook verstandig. U geeft de school zo de mogelijkheid de klacht op te lossen.

U heeft een klacht gemeld aan de commissie. En dan? Vaak stuurt de commissie u dan een reglement. Hierin kunt u lezen wat er verder gebeurt. U mag uw klacht bijvoorbeeld toelichten. U kunt hiervoor ook hulp vragen aan bijvoorbeeld de vertrouwenspersoon. Daarna hoort u van de commissie wat zij van uw klacht vinden.

Vaak geeft de commissie ook een advies aan het bestuur van de school over de oplossing van uw klacht. Het bestuur moet in principe binnen vier weken melden wat het van het advies vindt en wat het bestuur ermee doet. De klachtencommissie geeft dus een advies aan het bestuur. Dit is een snelle, gemakkelijke en

goedkope manier om de klacht op te lossen. Het bestuur is niet verplicht het advies te volgen. Als u dit wel wilt, dan moet u met uw klacht naar de rechter.

Wanneer wordt een kind van school gestuurd?

Heel soms gebeurt het dat een kind van school wordt gestuurd. Dit kan tijdelijk zijn (dit heet: schorsing) of definitief (dit heet: verwijdering). Dit gebeurt alleen als het kind zich heel slecht gedraagt. Het bestuur van de school neemt hierover een beslissing. Maar eerst praat het bestuur met de leraar en de ouders. Ouders kunnen het oneens zijn met het bestuur. Ze moeten dit schriftelijk aan de school melden. De school moet hier binnen vier weken schriftelijk op reageren. Daarna kunnen ouders eventueel nog naar de rechter.

Als een kind wordt verwijderd, moet het bestuur binnen acht weken een andere school voor het kind proberen te vinden. Op het moment dat het bestuur een nieuwe school heeft gevonden, mag het kind definitief niet meer op de oude school komen. Is er na acht weken nog geen nieuwe school gevonden? Ook dan mag de school het kind definitief van school sturen. De school moet in zo'n geval wel kunnen bewijzen dat er serieus naar een andere school is gezocht.

Waarom is het belangrijk dat u meedenkt en meebeslist over de school?

Meedenken en meebeslissen over de school van uw kind is belangrijk. Maar waarom? Als u een goed contact heeft met de school, is dat goed voor uw kind. U weet dan wat er op school gebeurt en u kunt daar met uw kind over praten. Vaak leert uw kind hierdoor ook beter en heeft het minder problemen.

Er zijn veel verschillende manieren waarop u kunt meedenken en meebeslissen over de school van uw kind. Ook als u hiervoor maar weinig tijd heeft. Niet elke ouder kan lid zijn van de ouderraad, maar u kunt ook op een andere manier bij de school betrokken zijn.

Veel scholen vragen de ouders wat ze van de school vinden en hoe ze willen meedenken en meehelpen. Scholen zijn verplicht om de ouders te vragen naar hun mening over de schooltijden, een overblijfaanpak en de organisatie van buitenschoolse opvang. Ook organiseren veel scholen avonden voor ouders. De meeste scholen hebben één keer per jaar een ouderavond. Ze bespreken dan een thema, of praten over de kwaliteit van de school. Wilt u hier meer over weten? Vraag ernaar bij de school, of kijk op de site van de landelijke ouderorganisaties.

Hoe kunt u de school meebesturen?

Bij sommige scholen kunt u lid worden van het bestuur. Dan kunt u zelf als bestuurder beslissen over de school. U kunt ook via de medezeggenschapsraad meebeslissen over de organisatie en de inrichting van de school en de lessen. Er zijn ook schoolbesturen die (bijvoorbeeld via een ouderenquête) rechtstreeks aan ouders vragen om mee te denken over de organisatie en het onderwijs van de school.

Wat doet de medezeggenschapsraad?

Elke basisschool heeft een medezeggenschapsraad. Dit is verplicht en staat in de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). De medezeggenschapsraad overlegt met de directie en het schoolbestuur over belangrijke schoolzaken. De school-directie – die meestal optreedt namens het schoolbestuur – is daarbij verplicht om de medezeggenschapsraad goed te informeren. Bijvoorbeeld over de verdeling van het geld, de gebouwen, de schooltijden, de vakanties en vrije dagen, de lesmethodes, de ouderbijdrage, de verbetering van het onderwijs en de manier waarop ouders kunnen meehelpen bij het onderwijs en andere activiteiten.

De medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad (MR) heeft twee soorten rechten: het instemmingsrecht en het adviesrecht. Deze rechten zijn beschreven in het reglement van de medezeggenschapsraad. In deze raad zitten ouders en personeel van de school.

Naast gezamenlijke bevoegdheden, hebben ouders een eigen instemmingsrecht bij beslissingen die voor ouders belangrijk zijn, zoals de ouderbijdrage, de vaststelling van de schooltijden of de regeling van het overblijven. Samen met het personeel hebben ze instemming bij beslissingen over onder meer het schoolplan, de onderwijskundige doelstellingen of plannen om samen te gaan met een andere school of schoolbestuur (fusieplannen).

Soms moeten de directie en het bestuur advies vragen aan de medezeggenschapsraad. Bijvoorbeeld over het voorgenomen beleid op het gebied van financiën, aanmelding en toelating van nieuwe leerlingen, of het ontslaan of aannemen van de schoolleiding. Over deze zaken heeft de medezeggenschapsraad adviesrecht. Dit betekent dat de MR-leden advies geven aan het bestuur en de directie.

Wilt u meer weten over de medezeggenschapsraad? U kunt hierover informatie krijgen bij de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs. Adressen en telefoonnummers van deze organisaties staan achter in deze gids.

Wat doet de ouderraad?

Veel scholen hebben een ouderraad of een oudercommissie. Deze bestaat uit ouders en zorgt vaak voor de organisatie van activiteiten, zoals sinterklaas of kerst. Zij kunnen ook advies geven aan de medezeggenschapsraad. Wilt u hier meer over weten? Dan kunt u met uw vragen terecht bij de school of de ouderraad zelf.

Belangrijke adressen en telefoonnummers

Als u vragen heeft, kunt u eventueel terecht bij de organisaties in deze lijst.

U kunt uw vragen natuurlijk eerst ook aan de basisschool voorleggen. Daarnaast kunt u op werkdagen tussen 10.00-15.00 uur bellen met het gratis telefoonnummer 0800-5010 van het landelijk informatiecentrum voor ouders 5010. Voor meer informatie kunt u ook de website www.5010.nl raadplegen, of kijken op de pagina ouderspo.kennisnet.nl.

I Landelijke ouderorganisaties

Bijzonder onderwijs op algemene grondslag

Landelijke Oudervereniging voor Bijzonder Onderwijs op algemene grondslag (LOBO)
Laan van N.O. Indië 277, 2593 BS Den Haag
070 - 385 08 66
www.lobo.nl
info@lobo.nl

Katholiek onderwijs

Nederlandse Oudervereniging Katholiek Onderwijs (NKO)
Postbus 97805, 2509 GE Den Haag
070 - 328 28 82
www.nko.nl
info@nko.nl

Openbaar onderwijs

Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO)
Postbus 60182, 1320 AE Almere
036 - 533 15 00
www.voo.nl
voo@voo.nl

Protestants-christelijk onderwijs

Ouders & COO
Postbus 125, 3970 AC Driebergen
0343 - 51 34 34
www.ouders.net
info@ouders.net

Landelijk Informatiecentrum voor ouders

0800-5010
www.5010.nl

II Verschillende types scholen

Zoekt u een organisatie die hier niet genoemd wordt, kijk dan op internet.

Landelijk Steunpunt Brede scholen

Bezuidenhoutseweg 251-253, 2594 AM Den Haag
070 - 304 20 10
www.bredeschool.nl
landelijksteunpunt@bredeschool.nl

Daltonscholen

Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253, 2594 AM Den Haag
070 - 331 52 81
www.dalton.nl
bestuursbureau@dalton.nl

Freinetscholen

De Freinetbeweging
Krúme Swynswei 26, 9245 HD Nij Beets
0512 - 46 18 78
www.freinet.nl
info@freinet.nl

Gereformeerde scholen

Landelijk Verband van Gereformeerde Schoolverenigingen (LVGS)
Postbus 166, 8000 AD Zwolle
038 - 423 10 40
www.lvgs.nl
info@lvgs.nl

Reformatrische scholen

Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS)
Postbus 5, 2980 AA Ridderkerk
0180 - 44 26 75
www.vgs.nl
secretariaat@vgs.nl

Hindoeïstische scholen

Stichting Hindoe Onderwijs
Postbus 52104, 2505 CC Den Haag
070 - 365 69 00
www.shon.nl
info@shon.nl

Islamitische scholen ISBO

Islamitische Scholen Besturen Organisatie
Postbus 1466, 3800 BL Amersfoort
033 - 454 67 66
www.deisbo.nl
info@deisbo.nl

Jenaplanscholen

Nederlandse Jenaplan Vereniging
Postbus 4089, 7200 BB Zutphen
0575 - 57 18 68
www.jenaplan.nl
info@jenaplan.nl

Montessorischolen

Nederlandse Montessori Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
070 - 331 52 82
www.montessori.nl
nmv-secretariaat@montessori.nl

Nutsscholen

Maatschappij tot Nut van het Algemeen
Jan Nieuwenhuyzenplein 9, 1135 WT Edam
0299 - 37 11 60
www.nutalgemeen.nl
secretariaat@nutalgemeen.nl

Vrijescholen

Ouderinformatiepunt van de Vereniging Bond van Vrijescholen
Hoofdstraat 14b, 3972 LA Driebergen
0343 - 53 60 60
www.vrijescholen.nl
vereniging@vrijescholen.nl

Expertisecentrum voor Ervarings Gericht Onderwijs Nederland

Postbus 347, 5600 AH Eindhoven
06 - 53 61 30 10
www.expertisecentrumego.nl
wvanesch@fontys.nl

Academie voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs

Lodewijk Pincoffsweg 145,
3071 AS Rotterdam
06 - 31 32 17 17
www.ogo-academie.nl
secretariaat@ogo-academie.nl

Vernieuwingsonderwijs algemeen

Netwerk Samenwerkingsverband van
Organisaties van Vernieuwingsonderwijs (SOVO)
Bezuidenhoutseweg 253
2594 AM Den Haag
070 - 331 52 83
www.netwerksovo.nl
info@vernieuwingsonderwijs.nl

III Vragen over 'zorgleerlingen'

Kinderen met leer- en gedragsstoornissen

Balans, Landelijke vereniging voor ouders van kinderen met ontwikkelingsstoornissen bij leren of gedrag, waaronder ADHD en dyslexie
Postbus 93, 3720 AD Bilthoven
030 - 225 50 50
0900 - 202 00 65 (elke werkdag van 9.30 - 13.00 uur; 25 cent per minuut)
www.balansdigitaal.nl

Steunpunt Dyslexie

0800 - 5010 (op werkdagen van 10-15 uur)
0900 - 5010123 (voor mobiele telefoons)
www.steunpuntdyslexie.nl
steunpuntdyslexie@balansdigitaal.nl

Koepel Hoogbegaafdheid

(de samenwerkende verenigingen:
Choochem, Hint Nederland,
Mensa Nederland, Pharos)
Postbus 32015, 2303 DA Leiden
www.koepelhb.nl
info@koepelhb.nl

Landelijk Informatiepunt (Hoog)begaafdheid Primair Onderwijs (SLO)

Postbus 2041, 7500 CA Enschede
053 - 484 08 40
www.infohoogbegaafd.nl
infohoogbegaafd@slo.nl

Landelijk Informatiecentrum Hoogbegaafdheid

Stichting Plato
Postbus 177, 2290 AD Wateringen
0174 - 29 47 10
www.lich.nl
info@lich.nl

Motorisch gehandicapte kinderen BOSK

Vereniging van motorisch gehandicapten en hun ouders (ook kinderen met spraak-taalmoeilijkheden)
Postbus 3359, 3502 GJ Utrecht
030 - 245 90 90
www.bosk.nl
info@bosk.nl

Epilepsie Vereniging Nederland

Landelijk Bureau
Postbus 8105, 6710 AC Ede
0318 - 67 27 72
www.epilepsievereniging.nl
info@epilepsievereniging.nl

Dove kinderen FODOK

Nederlandse Federatie van Ouders van
Dove Kinderen
Postbus 354, 3990 GD Houten
030 - 290 03 60 (ook teksttelefoon)
www.fodok.nl
info@fodok.nl

Slechthorende kinderen en kinderen met spraak-taalmoeilijkheden

FOSS, Nederlandse Federatie van Ouders van Slechthorende kinderen en van kinderen met Spraak-taalmoeilijkheden
Postbus 14, 3990 BA Houten
030 - 234 06 63
www.foss-info.nl
foss@hetnet.nl

Visueel gehandicapte kinderen

FOVIG, Federatie van Organisaties van Ouders van Visueel Gehandicapten
Postbus 110, 5120 AC Rijen
www.fovig.nl
contact@fovig.nl

Verstandelijk gehandicapte kinderen

Platform VG
Postbus 1223, 3500 BE Utrecht
030 - 236 37 29
www.platformvg.nl
info@platformvg.nl

Kinderen met Downsyndroom

VIM, Vereniging voor een geïntegreerde opvoeding van kinderen met het syndroom van Down
Buys Ballotweg 102, 3731 VL De Bilt
www.vim-online.nl
VIMmail@vim-online.nl

Stichting Down Syndroom (SDS)

Hoogeveenseweg 38 Gebouw U,
7943 KA Meppel
0522 - 28 13 37
www.downsyndroom.nl
info@downsyndroom.nl

Nederlandse Vereniging voor Autisme

Prof. Bronkhorstlaan 10, 3723 MB Bilthoven
030 - 229 98 00
0900 - 288 47 63 (5 eurocent per minuut; op werkdagen van 10 tot 13 uur)
www.autisme.nl
info@autisme.nl

Langdurig zieke kinderen / kinderen in ziekenhuizen

Chronisch Zieken en Gehandicaptenraad Nederland (CG-Raad)
Postbus 169, 3500 AD Utrecht
030 - 291 66 00
www.cg-raad.nl
bureau@cg-raad.nl

Ziezon, landelijk netwerk ziek zijn en onderwijs

Secretariaat: mw H. van Krevel
UMC Sint Radboud
Afd. Educatieve voorziening (IP 804)
Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen
www.ziezon.nl
post@ziezon.nl

Advies over Onderwijs aan geïndiceerde kinderen

Bureau onderwijsconsulenten
Postbus 19521, 2500 CM Den Haag
070 - 312 28 87 (9.30-12.30 en 14.00-16.30)
www.onderwijsconsulenten.nl
info@onderwijsconsulenten.nl

IV Adressen van de Inspectie van het onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs werkt vanuit een aantal regiokantoren. Vragen aan de inspectie lopen via de website:
www.onderwijsinspectie.nl

V Vertrouwensinspecteurs onderwijs

Algemeen telefoonnummer:
0900 - 111 3 111 (lokaal tarief)
(bereikbaar tijdens kantooruren)

VI Klachtencommissies

Informatie over de landelijke klachtencommissies vindt u op de website Rijksoverheid.nl (zoekterm: Adressen landelijke klachtencommissies in het onderwijs)

VII Medezeggenschap

Informatie over de medezeggenschap op school is te vinden via:
www.infowms.nl

VIII Vragen over pesten en veiligheid

Voor klachten en vragen over pesten op school is er de (gratis) telefoonlijn van Pestweb, op werkdagen van 13-15 uur (mogelijkheid om te chatten van 15-17 uur)
0800 - 28 28 280.
www.pestweb.nl

IX Onderwijsadviesdiensten

EDventure

Vereniging van onderwijsadviesbureaus
Bezuidenhoutseweg 161, 2594 AG Den Haag
070-315 41 00
www.edventure.nu
info@edventure.nu

Lijst met vragen

Deze lijst kan u op weg helpen om allerlei informatie te verzamelen over de school die u wilt kiezen. Vraag een exemplaar van de schoolgids, of raadpleeg de schoolgids op de website van de school. In de schoolgids staat veel over de werkwijze en het kwaliteitsbeleid van een school.

Welke scholen zijn er in de omgeving?

- Openbare school
- Bijzondere school
- School met een speciale aanpak

Hoe ziet de omgeving van de school eruit?

- Is het een kleine of grote school?
- Lijkt de school gezellig en inspirerend?
- Is er een speelplaats?
- Heeft de school een eigen gymlokaal?
- Is de route naar school veilig?
- Is er een peuterspeelzaal bij de school?

Hoe werkt de school?

- Is het een 'kleurrijke' (gemengde) school en hoe gaat de school om met culturele verschillen?
- Welke lesmethoden worden er gebruikt?
- Hoe zijn de prestaties van de school?
- Wordt het zelfstandig werken van kinderen gestimuleerd?
- Wordt er aandacht besteed aan samenwerking tussen leerlingen?
- Is er ondersteuning voor kinderen met leer- en gedragsproblemen?
- Wat doet de school aan de sociale en emotionele vorming van de leerlingen?

Hoe gaat de school om met de jongste kinderen?

- Mogen kinderen komen 'oefenen' voordat ze 4 jaar worden?
- Hoe gaat de school om met spelen en leren?
- Hoe signaleert de school problemen en talenten bij kleuters?

Hoe wordt de ontwikkeling van het kind gemeten en wat gebeurt daar mee?

- Hoe vaak en wanneer krijgen de kinderen een rapport?
- Wordt er beoordeeld met cijfers of in woorden?
- Wanneer worden de resultaten met de ouders besproken?
- Werkt de school met een leerlingvolgsysteem?

Wat doet de school voor zwakke en talentvolle leerlingen?

- Zijn er speciale (vak)leerkrachten op school?
- Is er extra begeleiding voor achterblijvers?

- Wanneer worden kinderen doorverwezen naar een speciale school?
- Hoe gaat de school om met hele goede leerlingen?
- Zijn er voor die leerlingen bijvoorbeeld extra activiteiten?
- Naar welke scholen voor voortgezet onderwijs gaan de meeste leerlingen?

Zijn er extra activiteiten voor de leerlingen?

- Zijn er uitstapjes, schoolreisjes of andere buitenschoolse activiteiten?
- Moet er voor die reisjes apart worden betaald?
- Welke feesten worden op school gevierd?
- Wat doet de school extra aan sport (bijvoorbeeld schoolzwemmen)?

Vraagt de school een vrijwillige ouderbijdrage?

- Hoe groot is die bijdrage?
- Wat wordt er gedaan met het geld van de ouderbijdragen?

Wat gebeurt er buiten de lesuren?

- Hoe vroeg kan een kind 's ochtends op school terecht?
- Mag je als ouder mee de klas in?
- Hoe is het overblijven geregeld?
- Is er buitenschoolse opvang (bso)?

Wat is de rol van de ouders op school?

- Helpen de ouders in het onderwijs (zijn er bijvoorbeeld leesouders)?
- Helpen de ouders bij andere activiteiten (bijvoorbeeld bij het overblijven of schooluitjes)?
- Is er een ouderraad en wat doet de ouderraad?
- Hoe onderhoudt de school het contact met alle ouders?
- Hoe vaak is er een ouderavond?
- Hoe is de medezeggenschapsraad georganiseerd?
- Wordt er rekening gehouden met ouders van niet-Nederlandse afkomst?

Krijgen de ouders informatie over het schoolbeleid?

- Op welke manier krijgen ze die informatie?
- Krijgen de ouders informatie over de resultaten van de school?
- Worden ouders betrokken bij vernieuwingsplannen?

Hoe is het schoolklimaat?

- Welke schoolregels zijn er voor de leerlingen?
- Hoe gaat de school om met straf?
- Wat wordt er gedaan tegen pesten of spijbelen?
- Wat doet de school tegen vandalisme en geweld?
- Hoe is het schoolteam samengesteld (mannen/vrouwen enz.)?
- Is er bij ziekte van leraren altijd goede opvang of vervanging?
- Hoe gaat de school om met de eigen (godsdienstige of culturele) identiteit en die van anderen?

Trefwoorden

A		
aansprakelijkheid	11	
ADHD	20	
adviesrecht	25	
Arbowet	23	
autisme	20	
B		
bezwaarschrift	7	
bestuur	6, 7, 8, 11, 22, 23, 24, 25	
bijzondere school	6, 7, 8	
brede school	9	
buitenschoolse opvang	10, 11, 24	
Burgerlijk Wetboek	17	
burgerservicenummer	21, 22	
C		
CITO	17	
cijfers	15, 16	
Commissie Gelijke Behandeling	20	
Commissie voor de Indiciestelling (Cvl)	20	
D		
Daltonscholen	6	
discriminatie	23	
dyslexie	20	
E		
eindtoets	17	
excursies	7	
F		
familieverplichtingen	14	
feesten	7	
Freinetscholen	6	
Friese taal	8	
fusieplannen	25	
G		
GBA	21	
gedragsproblemen	6, 19, 20, 22	
gemeente	5, 6, 7, 9, 12, 14, 19, 23	
gescheiden	17	
geweld	23, 24	
gezondheid	22, 23	
godsdienst	6, 7	
godsdienstonderwijs	8, 9	
groepsindeling	22	
H		
handicap	6, 7, 19, 20	
hindoeïstische scholen	6	
hoogbegaafde kinderen	20	
huisbezoek	16	
huiswerk	11, 15	
Humanistisch Verbond	9	
I		
ict		9
informatieavonden		7, 15
informatiecentrum ouders		23
inspectie		6, 16, 23
instemmingsrecht		11, 25
interne begeleiders		22
islamitische scholen		6
J		
Jenaplanscholen		6
jeugdzorg		19
joodse scholen		6
K		
kennismakingsperiode		5
Kennisnet		9, 20
kerndoelen		8, 22
kinderdagverblijf		5, 6, 19
kindermishandeling		16
kinderopvang		9, 11
klachtencommissie		17, 23, 24
kosten		7, 11
kwaliteit		6, 7, 21, 22, 23
L		
leeftijdsgroepen		22
leerachterstand		12, 16, 18, 19
leerlinggegevens		16
leerlinggebonden financiering		20
leerlingvolgsystemen		16, 17
leerplicht		5, 12, 14, 23
leerplichtambtenaar		12, 14, 23
leerproblemen		19, 20, 22
leervorderingen		9, 15, 16, 17
levensbeschouwing		7
levensbeschouwelijk vormingsonderwijs		8
levensbeschouwelijke richting		6, 7
levensovertuiging		12
M		
maatschappelijk werkers		22
medezeggenschapsraad		8, 11, 22, 23, 25
Montessorischolen		6
N		
naschoolse opvang		10, 11, 24
O		
onderwijsassistenten		22
onderwijsbegeleiders		22
onderwijsbegeleidingsdienst		12
onderwijsconsulent		20
onderwijsinspectie		6, 16, 23
onderwijskundig rapport		17
onderwijsnummer		21, 22
onderwijsresultaten		6
openbare school		6, 7, 9
openbare bibliotheek		12
opleidingsniveau		21
opvang		5, 7, 9, 10, 11, 24
ouderavonden		11, 15, 17, 24
ouderbijdrage		7, 22, 25

oudercommissie	11, 25	V	
ouderenquête	25	vakanties	13, 14
ouderraad	11, 23, 24, 25	vakken	8, 9, 16
ouderverklaring	21	vakleraren	22
overblijven	11, 22, 25	veiligheid	23
P		veilig schoolklimaat	23
pedagogen	22	veiligheidsplan	23
pedagogische opvatting	6	verkeersprojecten	23
persoonsgebonden nummer	21	vertrouwenspersoon	24
pesten	23	vervoerskosten	7
pestprotocol	23	verwijdering	24
peuterspeelzaal	5, 6, 19	verzekeren	11
proefwerken	16	voortgezet onderwijs	17
protestants-christelijke scholen	6	vorderingen	9, 15, 16, 17
psychologen	22	vrijescholen	6
R		vrij geven	14
rapporten	15, 16, 17	voor- en vroegschoolse educatie (VVE)	19
REC	20	W	
remedial teachers	19, 20, 22	WA-verzekering	11
RIAGG	19	wachtlijst	5, 7
rooms-katholieke scholen	6	Weer samen naar school	20
'rugzak'	20	weigeren	7, 17
S		Wet bescherming persoonsgegevens	22
samenwerkingsverband	20	Wet medezeggenschap op scholen	25
schoolactiviteiten	7	Wet op het primair onderwijs	11, 22, 23
schooladvies	17	wettelijk verplichte vakken	8
schoolagenda	11	wijkpolitie	23
schoolartsen	22	woordrapporten	15
schoolbegeleidingsdienst	19	Z	
schoolbestuur	6, 7, 8, 11, 22, 23, 24, 25	ZAT's	19
schooldag	10	zeer zwakke scholen	6
schooldgids	6, 7, 10, 13, 16, 22, 23, 24	ziek	12, 19, 20
schooljaar	10, 11, 13	Ziek Zijn en Onderwijs (Ziezon)	12
schoolongevallenverzekering	11	zittenblijven	16
schoolplan	22, 25	zomervakantie	13, 14
schoolreisje	7, 22		
schoolteam	22		
schooltijden	10, 11, 24, 25		
schoolvakanties	13, 14, 25		
schoolvervoer	7		
schoolweek	10		
schoolzwemmen	11		
schorsing	24		
seksuele intimidatie	24		
slechthorende kinderen	20		
slechtziende kinderen	20		
speciaal (basis)onderwijs	6, 10, 19, 20, 21		
spijbelen	12		
stoornis	19, 20		
T			
tafeltjesavonden	15		
toelating	7, 17, 25		
toetsen	15, 16, 17, 18, 22		
toezicht	6, 11, 23		
tussenschoolse opvang	11		
Tweede Kamer	23		